

DE STER

September 1984
84ste jaargang
Nummer 9

INHOUDSOPGAVE

- 1 Gaat heen in de gehele wereld,
president Spencer W. Kimball
- 7 Wij zijn christenen omdat. . . ,
ouderling Robert E. Wells
- 13 Vraag en antwoord:
De naam van de Heer vóór zijn geboorte,
Stephen D. Ricks
Kuisheid, *Verl F. Scott*
Reacties van de pers op de marteldood,
Larry C. Porter
- 22 Ik werd onderwezen, *Jonice Hubbard*
- 23 Betrekkelijk gesproken, *Anya Bateman*
- 29 Een vader vinden, *Abraham Kimball*
- 34 De strijd om de ziel,
ouderling Melvin J. Ballard
- 44 Veranderingen in de tekst van het
Boek van Mormon, *George A. Norton jr*
- 50 Het Títicacameer, *De Lamar Jensen*

KINDERSTER

- 1 Ergens tussenin, *Betty Lou Mell*
- 4 Noach 'en de ark
- 7 Voor de grap

Op de omslag: De twee nieuwe tempels die in 1983 zijn ingewijd.
Voorkant: De Samoa tempel in Apia.
Achterkant: De Tonga tempel in Nuku'alofa.

Jaarabonnement:

Fl. 21,80 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266041 434,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
Bfr. 408 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10.00

© 1984 by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ
of Latter-day Saints. All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstraße 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

Eerste Presidium

Spencer W. Kimball
Marion G. Romney
Gordon B. Hinckley

Raad der Twaalf

Ezra Taft Benson
Howard W. Hunter
Thomas S. Monson
Boyd K. Packer
Marvin J. Ashton
Bruce R. McConkie
L. Tom Perry
David B. Haight
James E. Faust
Neal A. Maxwell
Russell M. Nelson
Dallin H. Oaks

Adviseurs

M. Russell Ballard
Loren C. Dunn
Rex D. Pinegar
Charles Didier
George P. Lee

Redacteur

M. Russell Ballard

International Magazines

Zakelijk redacteur
Larry A. Hiller
Adjunct-redacteur
David Mitchell
Kinderster
Lois Richardson
Vormgeving
J. Scott Knudsen

Vertaling De Ster en nieuwsredactie

Henri J. A. Tenthof
van Noorden
Kerkelijk Vertaalbureau
Parkstraat 38
NL-3581 PL Utrecht

„GAAT HEEN IN DE GEHELE WERELD”

President Spencer W. Kimball

In opdracht van president Kimball wordt deze toespraak, die gehouden is op 4 april 1974 op een bijeenkomst voor regionale vertegenwoordigers in samenhang met broeder Kimballs eerste conferentie als president van de kerk, nu opnieuw — in een enigszins gewijzigde en verkorte vorm — gedrukt om in het gezin te worden besproken.

Sta mij toe het één en ander met u te bespreken dat mij de afgelopen tijd bezig heeft gehouden.

In een openbaring aan de profeet Joseph Smith zei de Heer:

„En wanneer gij al uw dagen zoudt besteden met bekering tot dit volk te prediken, en slechts één ziel tot Mij brengt, hoe groot zal dan uw vreugde met deze zijn in het koninkrijk Mijns Vaders!” (Leer en Verbonden 18:15.)

Als er geen bekeerlingen waren, zou

de kerk ineenschrompelen en aan de wijnstok sterven. Maar wellicht de voornaamste reden voor het zendingswerk is om de wereld de kans te geven het evangelie te horen en te aanvaarden. De Schriften staan vol geboden, beloften, oproepen en zegeningen met betrekking tot het onderwijzen van het evangelie. Ik gebruik het woord „geboden” met opzet, daar het een dwingende richtlijn schijnt te zijn waar wij niet onderuit kunnen, noch als enkeling, noch collectief.

Ik vraag u, wat zou de Heer hebben bedoeld toen Hij zijn twaalf apostelen meenam naar de Olijfberg en zei:

„En gij zult Mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judea en Samaria en tot het uiterste der aarde.” (Handelingen 1:8.)

Dit waren zijn laatste woorden voordat Hij naar zijn hemelse woonplaats ging.

Wat wordt er bedoeld met „het uiterste der aarde”? Het gebied dat de apostelen bekend was, was al door Hem bestreken. Waren het de mensen in Judea? Of die in Samaria? Of de paar miljoen in het nabije oosten? Waar was „het uiterste der aarde”? Bedoelde Hij de miljoenen mensen in wat nu Amerika is? Rekende Hij daaronder de honderdduizenden, of zelfs miljoenen in Griekenland, in Italië, in de landen om de Middellandse Zee en de inwoners van Midden-Europa? Wat bedoelde Hij precies? Of bedoelde Hij alle mensen die waar dan ook op aarde leefden en alle geesten die in de daaropvolgende eeuwen bestemd waren om op aarde te komen? Hebben wij zijn woorden en hun betekenis onderschat?

Na zijn kruisiging kwamen de elf apostelen bijeen op een berg in Galilea, waar de Heiland tot hen kwam en zei:

„Mij is gegeven alle macht in hemel en op (de) aarde.

Gaat dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes . . .”

(Hij zei „al de volken”.)

„Leer hen onderhouden al wat Ik u bevelen heb. En zie, Ik ben met u al de dagen, tot aan de voleinding der wereld.” (Matteüs 28:18-20.)

Hier spreekt de Heer over *macht*, over *bevelen* en belooft Hij zijn voortdurende steun.

Toen de Heer Parley P. Pratt, Oliver Cowdery, Peter Whitmer en Ziba Peterson in 1830 naar de Lamaniëten stuurde, volgde Hij eraan toe:

„Ik Zelf zal met hen gaan en in hun midden zijn; Ik ben hun voorspraak bij de Vader, en niets zal hen overweldigen.” (Leer en Verbonden 32:3.)

Denk eens aan de wereld zoals Mozes die zag: het was een grote wereld.

„En Mozes zag de wereld en al haar einden, en alle mensenkinderen die worden en werden geschapen.” (Mozes 1:8.)

Ik ben ervan overtuigd dat de Heer in die tijd precies wist waar de mensen zouden wonen en in welke gebieden zij zich zouden vestigen, en dat Hij zijn volk, dat deze wereld zou bezitten reeds kende.

Terwijl Mozes nog diep onder de indruk was van de grootsheid van zijn werken en zijn heerlijkheid, liet de Heer hem nog meer zien.

„En het geschiedde dat . . . Mozes toezag en de aarde aanschouwde, ja, de gehele aarde; en er was geen deeltje dat hij niet aanschouwde, het onderscheidende door de Geest Gods.

. . . en hun aantal was groot, ontelbaar als het zand dat aan de oever der zee is.

En hij zag vele landen; en ieder land werd aarde genoemd, en er waren inwoners op de ganse aarde.” (Mozes 1:27-29.)

Bedenk ook dat de profeet Henoch de geesten zag die God had geschapen. (Zie Mozes 6:36.) Deze profeten aanschouwden dus de talrijke geesten en alle schepingen. Het komt mij voor dat de Heer zijn woorden zorgvuldig koos toen Hij zei „alle volken”, „alle landen”, „het uiterste der aarde”, „iedere tong”, „alle mensen”, „elke ziel”, „de gehele wereld”, en „vele landen”.

Deze woorden zijn zeker zinvol!

Ongetwijfeld waren zijn schapen niet beperkt tot de duizenden om Hem heen waar Hij dagelijks mee in aanraking kwam. Eén universele familie! Eén universeel gebod!

Broeders en zusters, ik vraag mij af of wij werkelijk alles doen wat in ons vermogen ligt. Zijn we gezapig in onze opdracht om anderen het evangelie te onderwijzen? Zijn we bereid om onze pas te verlengen? Onze blik te verruimen?

Bedenk dat God onze bondgenoot is. Hij is onze bevelhebber. Hij heeft de plannen gemaakt. Hij heeft het gebod gegeven. Denk aan de woorden van Nephi, die wij ontelbare keren hebben aangehaald:

„En ik, Nephi, zeide tot mijn vader: Ik zal heengaan en doen, wat de Here heeft bevolen, want ik weet, dat de Here geen geboden aan de kinderen der mensen geeft, zonder tevens de weg voor hen te bereiden, zodat zij zullen kunnen volbrengen, wat Hij hun gebiedt.” (1 Nephi 3:7.)

Bij het lezen van deze passage moet ik denken aan de vele landen en de vele

mensen in ons leven die nog niet zijn benaderd.

Ik heb het idee, dat wanneer we werkelijk alles hebben gedaan wat binnen ons vermogen ligt, de Heer een manier zal vinden om deuren te openen. Dat geloof ik stellig.

„Zou voor de Here iets te wonderlijk zijn?” vroeg Hij toen Sara lachte bij het horen dat zij een zoon zou krijgen. Toen zij dit bij de ingang van de tent vernam, wist zij dat zowel Abraham met zijn honderd jaar, als zij met haar negentig jaar de leeftijd van de voortplanting te boven waren. Zij kon geen kinderen krijgen. Zij wist dat even zeker als men wist dat wij niet in staat waren om de deur tot vele volkeren open te maken.

„Toen zeide de Here tot Abraham: Waarom lacht Sara daar . . .

Zou voor de Here iets te wonderlijk zijn? Te bestemder tijd, over een jaar, zal ik tot u wederkeren, en Sara zal een zoon hebben.” (Genesis 18:13-14.)

Broeders en zusters, Sara kreeg inder-

daad een zoon, en wel van Abraham, de vader van vele volkeren.

„Daarom zijn er dan ook uit één man, en wel een verstorvene, voortgekomen als de sterren des hemels in menigte en gelijk het zand aan de oever der zee, dat ontelbaar is.” (Hebreeën 11:12.)

Zou voor de Heer iets te wonderlijk zijn?

Tegen Jeremia had Hij ook gezegd:

„Zie, Ik, de Here, ben de God van al wat leeft; zou voor Mij iets te wonderlijk zijn?” (Jeremia 32:27.)

Wanneer Hij gebiedt is Hij zeker in staat om te vervullen. Denk aan de uittocht van de kinderen van Israël, die door een zee trokken waar niet overheen te komen was.

Denk aan Kores, die een rivier verlegde en de onneembare stad Babylon innam.

Denk aan de Lehieten die erin slaagden het beloofde land te bereiken.

Ik geloof dat de Heer alles kan doen waar Hij zich toe zet. Maar ik kan geen goede reden bedenken waarom de Heer deuren zou openen wanneer wij niet bereid zijn binnen te treden.

Wij hebben zo'n 26.000 zendelingen. We kunnen er nog meer sturen! Veel meer zelfs! Wij hebben behoefte aan meer jongemannen en aan veel meer echtparen die voor dit werk geschikt zijn.

Wanneer ik om meer zendelingen vraag, vraag ik er ook om dat we in iedere wijk en gemeente over de gehele wereld eerder beginnen onze zendelingen beter voor te bereiden. Dat is één van onze opdrachten — ervoor zorgen dat de jonge mensen inzien dat het een groot voorrecht is om op zending te gaan, dat zij lichamelijk, verstandelijk en geestelijk voorbereid moeten zijn, en dat „de Here, niet met de minste mate van toelating de

zonde kan aanschouwen”. (Zie Alma 45:16.)

Ik vraag om zendelingen die thuis en door de kerk zorgvuldig zijn getraind en die met een groot verlangen het zendingsveld betreden. Ik vraag dat we toekomstige zendelingen veel beter, veel eerder en veel langer trainen, opdat zij met grote vreugde naar hun zending uitzien.

Er wordt vaak gevraagd: moet iedere jongeman die daartoe in staat is een zending vervullen? Het antwoord, dat door de Heer is gegeven, luidt: „Ja.” Iedere jongeman die geestelijk en lichamelijk daartoe in staat is dient op zending te gaan.

Zo dient ook iedere man zijn tiende te betalen, de sabbat te onderhouden, zijn vergaderingen bij te wonen, in de tempel te trouwen, zijn kinderen behoorlijk op te voeden en vele andere machtige werken te verrichten. Natuurlijk is dat wat er dient te gebeuren.

Wij zijn ons ervan bewust dat hoewel alle daartoe geschikte mannen klaar dienen te staan om het evangelie in den vreemde te onderwijzen, dit niet met alle mannen het geval is. Ja, wij willen erop wijzen dat iedere man die gezond van lijf, leden en geest is het kruis op dient te nemen. Wat zouden we dan een leger hebben om de wereld te leren over Christus en zijn zoenoffer! Ja, zij dienen voorbereid te zijn, gewoonlijk met een bedrag dat zij voor hun zending hebben gespaard, en altijd met een hart dat bereid en verlangend is om te dienen.

De Heer zegt:

„En dat iedere man (let wel, *iedere man*) met gerechtigheid te werk zal gaan, zijn lendenen met getrouwheid omgorden, en een stem ter waarschuwing tot de bewoners der aarde verheffen, en zowel door woord als door vlucht verkondigen

dat er verwoesting over de goddelozen zal komen." (Leer en Verbonden 63:37.)

Wij leggen er andermaal de nadruk op dat ons hoofddoel hetzelfde is als dat van onze Hemelse Vader: om iedere ziel tot het evangelie te brengen, dat voor die persoon de poort tot het eeuwige leven kan ontsluiten. Wij zijn er niet op uit om macht te verkrijgen of bezit te verwerven; het doel dat wij nastreven is geestelijk. En elk volk dat zijn grenzen voor het evangelie openstelt, zal ongelooflijke zegeningen ontvangen.

Als we alles doen wat binnen ons vermogen ligt, en ik aanvaard mijn persoonlijke verantwoordelijkheid daarin, weet ik zeker dat de Heer meer nieuwe ontdekkingen binnen ons bereik zal brengen. Hij zal ervoor zorgen dat koningen, keizers en overheidspersonen van inzicht veranderen. Hij zal rivieren of zeeën verleggen en manieren vinden om harten te treffen. Hij zal deuren openen en de verkondiging van het evangelie mogelijk maken. Daar ben ik stellig van overtuigd.

Welnu, wij hebben de belofte van de Heer dat de boze nooit in staat zal zijn om het werk dat de Heer ons heeft opgedragen volkomen te verijdelen.

„Dit koninkrijk zal alsmaar blijven toenemen en groeien, het zal zich steeds verder verbreiden en steeds meer gedijen. Iedere keer dat zijn vijanden een poging doen om het omver te werpen, zal het groter en machtiger worden; in plaats van af te nemen zal het blijven toenemen; het zal zich verder verbreiden, in de ogen van de natiën steeds wonderbaarlijker en opvallender worden, totdat het de gehele wereld vervult." (Brigham Young, algemene conferentie van april 1852.)

U bent bekend met de uitspraak van de profeet Joseph Smith die hij deed in een brief gericht aan de heer John Wentworth

(zie *History of the Church*, deel 4, blz. 536). Ik ben ervan overtuigd dat de profeet vooruitkeek en zich bewust was van vele ophanden zijnde vijandigheden en angsten in verband met oorlog en naijver. Ik ben ervan overtuigd dat hij wist dat al deze dingen plaats zouden vinden, maar dat hij desondanks stoutmoedig en met overtuiging zei:

„Geen enkele profane hand kan de voortgang van dit werk tegenhouden; vervolgingen mogen plaatsvinden, benden mogen zich verenigen, legers kunnen zich paraat maken, laster mag in diskrediet brengen, maar de waarheid Gods zal onbeschroomd, nobel en onafhankelijk voortgaan, totdat zij alle werelddelen heeft doorgedrongen, alle streken heeft bezocht, door alle landen heen is geraasd en in alle oren heeft geklonken, totdat de oogmerken Gods zijn bewerkstelligd en de Grote Jehova zegt dat het werk is volbracht."'

Hoe groot het werk is dat voor ons ligt, wordt duidelijker wanneer wij bedenken dat de wereld onderdehand tegen de vijf miljard inwoners telt.

Ik maak mezelf niet wijs dat dit werk zonder inspanning of in één nacht kan gebeuren, maar ik ben er wel van overtuigd dat wij veel sneller voorwaarts kunnen gaan en meer kunnen doen dan nu het geval is.

Toen ik enige tijd geleden in Japan en Korea was en daar al die knappe jongemannen zag die lid van de kerk waren geworden en leiding gaven aan haar organisaties, was het alsof ik een geweldige beweging zag waarbij duizenden lokale broeders voorbereid en verlangend zouden zijn om elders het evangelie te gaan verkondigen. En toen ik daarna in Mexico was, scheen ik ook de Mexicaanse en Latijns-Amerikaanse jongens te zien, die

zich in grote getalen voorbereiden op zendingswerk in hun eigen land, totdat het leger van des Heren zendingen de aarde zou vervullen als de wateren de bodem der zee.

Ik heb de opdracht gesteld. Ik weet dat er een oplossing is. Ik ben van mening dat wanneer wij één zijn van zinnen, van hart en van doel, wij met grote kracht voorwaarts kunnen gaan!

Wij zijn in staat om het ideaal dat door president David O. McKay werd gesteld

— „Ieder lid een zending” — te benaderen. Dat was een geïnspireerde uitspraak!

Ik weet dat dit geen nieuwe boodschap is en dat wij er al eerder over gesproken hebben, maar ik geloof dat het moment daar is dat wij onze wapens op moeten nemen. Wij moeten onze instelling veranderen en hoger mikken.

Ik bid dat de zegeningen des Heren op ons zullen rusten bij het benaderen van onze grote verantwoordelijkheden. □

Suggesties voor huisonderwijzers

Enkele belangrijke punten die u desgewenst kunt gebruiken bij uw huisonderwijs:

1. De voornaamste reden voor het zendingswerk is de kinderen van onze Hemelse Vader in de gelegenheid stellen het evangelie te ontvangen.
2. De Heer heeft zijn voortdurende steun beloofd aan hen die zijn boodschap getrouw aan anderen brengen. Er is dus geen reden om bang te zijn.
3. Velen hebben het evangelie nog niet gehoord. Wij kunnen veel doen om ervoor te zorgen dat de Heer deuren zal openen, waardoor wij de kans krijgen het evangelie te onderwijzen.
4. Ouders behoren onder veel gebed te bedenken hoe zij hun kinderen grondiger kunnen voorbereiden op een zending.

5. Het voor ons liggende zendingswerk kan ons overstelpend voorkomen, maar naarmate wij met geloof voortgaan zullen er wonderen plaatsvinden.

Wenken voor bespreking

1. Bespreek uw eigen gevoelens over of ervaringen met zendingswerk. Vraag de gezinsleden naar hun ervaringen en gevoelens.
2. Zijn er teksten of aanhalingen in dit artikel die het gezin voor zou kunnen lezen en bespreken?
3. Zou deze bespreking beter tot haar recht komen als er van tevoren met het gezinshoofd werd gesproken? Is er een boodschap van de quorumleider of bisschop voor het gezinshoofd over onze plicht om zendingswerk te doen?

WIJ ZIJN CHRISTENEN OMDAT. . .

*Ouderling Robert E. Wells
van het Eerste Quorum der Zeventig*

Voor de leden wier leven aan het evangelie van Jezus Christus gewijd is geweest, kan het een verrassing zijn te horen dat niet iedereen weet dat wij christenen zijn. Veel mensen hebben nooit het verband gelegd tussen de bijnaam „mormoon” en „De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen”. In de Verenigde Staten wordt er op dit moment zelfs naar gestreefd om het publiek in de war te brengen en het ervan te overtuigen dat wij heiligen der laatste dagen een niet-christelijke sekte zijn.

Wij hebben altijd het goed recht geëist „om de almachtige God te vereren volgens de stem van ons geweten, en kennen alle mensen hetzelfde goed recht toe, hoe, waar of wat zij ook mogen vereren”. (Elfde Artikel des Geloofs.) Wij geloven dat alle mensen op hun best zijn wanneer zij hun God vereren. Wij eerbiedigen hun recht om te geloven in wat heilig voor hen is, en wij vragen hen om datzelfde recht. De volgende verklaring is daarom niet bedoeld als een bron voor tweedracht, maar als een kort overzicht van waarom wij menen als christenen te worden beschouwd.

1. Wij zijn christenen omdat wij de

christelijke Godheid, de christelijke Drieëenheid aanbidden. „Wij geloven in God, de Eeuwige Vader, en in zijn Zoon Jezus Christus, en in de Heilige Geest.” *Wij hebben geen andere goden voor ons aangezicht.* (Zie Exodus 20:3.) Wij aanbidden profeten noch heiligen, noch uit deze, noch uit vroegere tijden. Wij bidden alleen tot de Vader, zoals de Heiland leerde tijdens zijn aardse bediening (zie Matteüs 6:9-13); en wij doen dit alleen in de naam van de Heiland. Wij onderwijzen, net als de Schriften, dat er buiten Jezus Christus geen bemiddelaar is tussen God en de mens, en dat er geen andere naam onder de hemel is gegeven, waardoor een mens zalig kan worden, dan deze Jezus Christus. . . .” (2 Nephi 25:20.)

2. Wij zijn christenen omdat wij, net als de vroegere christenen, geen gesneden beelden of andere voorwerpen van afgodische verering hebben. Wij vinden het evenmin passend om medailles, relikwieën, ikonen of zelfs het kruis of andere door mensenhanden vervaardigde voorwerpen, tot onderdeel te maken van onze aanbidding van de ware en levende God. Wij verfraaien onze parken en gebouwen weliswaar met beeldhouwwerken en wij

De zondag is voor ons een dag om te aanbidden . . . Wij behoren geen dingen te doen die evengoed op weekse dagen kunnen gebeuren.

hangen platen en schilderijen van de Heiland en anderen op in het oog vallende plaatsen, maar wij hechten geen ongepaste godsdienstige betekenis aan zulke door de mens vervaardigde zaken.

3. Wij zijn christenen omdat wij, net als de vroege christenen, de naam van de Heer niet ijdel gebruiken (zie Exodus 20:7), en evenmin het misbruik vergoelijken van welke termen dan ook die op de Godheid duiden. Wij houden ons aan de vermaning van de Heiland om „in het geheel niet te zweren” in onze onderlinge betrekkingen. (Zie Matteüs 5:34-37.) In het afhandelen van onze dagelijkse aangelegenheden doen wij geen nutteloze eden in de naam van heilige zaken. Onze onderlinge communicatie is eenvoudig, eerlijk en recht door zee. Wij zijn van mening dat zij die Christus volgen, het gebruik van laagvloerse taal zullen vermijden, evenals het misbruik van welke uitdrukking dan ook die is voorbehouden aan de Godheid.

4. Wij zijn christenen omdat *wij de christelijke sabbatdag heiligen*. (Zie Exodus 20:8-11.) Wij streven ernaar die de gehele dag te heiligen en niet alleen terwijl wij in de kerk zijn. Wij zijn tegen de ontwijding van de dag des Heren door sport, openbaar vermaak, jagen en vissen, arbeid of soortgelijke activiteiten. De zondag is voor ons een dag om te aanbidden, een rustdag, een gelegenheid om de

Schriften te bestuderen en zieken te bezoeken. Wij zullen geen dingen doen die evengoed op weekse dagen kunnen gebeuren; evenmin behoort het een dag te zijn om te kopen, te verkopen, te onderhandelen of deel te hebben aan enig andere commerciële transactie.

5. Wij zijn christenen omdat wij op de christelijke manier onze vader en moeder, onze grootouders en alle andere generaties eren. (Zie Exodus 20:12.) Wij werken eraan het hart der kinderen terug te voeren tot hun ouders (en voorouders), en dat van de ouders tot hun kinderen (zie Maleachi 4:6), ten einde alle generaties te kunnen verenigen door middel van eeuwige banden van liefde. Wij streven ernaar in de tempel een eeuwig huwelijk te sluiten. Onze tempelverordeningen hebben Christus als middelpunt. Wij hebben op Christus georiënteerde programma's om het gezin en het individu te versterken. Wij trachten het gezin te beschermen tegen de invloed van de satan. Wij zijn tegen die zaken die het gezin ondergraven, zoals abortus, homoseksualiteit, vrije seks, alcohol, drugs en ongerechtigde echtscheiding. Het was zelfs een christelijke profeet uit de laatste dagen, president David O. McKay, die leerde: „Geen succes weegt op tegen falen in het gezin.”

6. Wij zijn christenen omdat wij trachten te gehoorzamen aan zowel het joods-christelijke gebod „*gij zult niet doodslaan*” (zie Exodus 20:13), als aan de hogere door Christus gegeven wet: „Een ieder die in toorn leeft tegen zijn broeder, zal vervallen aan het gerecht.” (Matteüs 5:44-45.) Het is ons grootste verlangen Hem hierin te gehoorzamen.

Het is wegens onze eerbied voor dit gebod dat wij tegen zelfmoord zijn, en ook tegen abortus, behalve in die zeldzame

*Wij zijn er van overtuigd
dat Christus alle mensen
liefheeft en dat Hij nu
evengoed onze Herder
is als vroeger.*

gevallen waar het leven van de moeder in gevaar is, of er sprake is van verkrachting of incest. Het is wegens onze eerbied voor dit gebod dat wij ook tegen de „langzame dood” zijn die velen zichzelf aandoen door het gebruik van drugs, alcohol en andere middelen die geest en lichaam vernietigen.

7. Wij zijn christenen omdat wij trachten te gehoorzamen aan zowel het joods-christelijke gebod „*gij zult niet echtbreken*” als aan de hogere door Christus gegeven wet: „Een ieder, die (iemand van het andere geslacht) aanziet om (hem of haar) te begeren, heeft in (zijn of haar) hart reeds echtbreuk met (hem of haar) gepleegd.” (Matteüs 5:28.) Wij vinden dus dat christenen hun gedachten moeten beheersen en zich niet mogen overgeven aan iets wat pornografisch of onfatsoenlijk is. Wij zijn volkomen tegen seks vóór het huwelijk en een onjuiste omgang tussen jongens en meisjes. Wij zijn van mening dat wanneer een jongen en een meisje gaan trouwen, zij allebei volkomen rein voor het altaar behoren te staan en dat deugdzaamheid, kuisheid en trouw tot een goed huwelijk voeren, dat in de eeuwigheid stand zal houden.

8. Wij zijn christenen omdat wij trachten te gehoorzamen aan het joods-christelijke gebod „*gij zult niet stelen*” (Exodus 20:15; zie ook Leer en Verbonden 42:20). Wij onderstrepen persoonlijk-

ke eerlijkheid, onkreukbaarheid en betrouwbaarheid. Wij zijn het eens met de profeet Maleachi, die leerde dat het niet betalen van onze tiende en offergaven inhoudt dat wij God beroven van hetgeen van Hem is. (Zie Maleachi 3:8-12.) Wij getuigen gaarne dat miljoenen mensen in het beginsel tiendebetaling geloven, zich eraan houden en ontdekken dat het beter is te leven van 90 procent plus de zegeningen des Heren, dan te trachten de risico's van deze onzekere wereld te trotseren met alleen hun eigen wijsheid en krachten.

9. Wij zijn christenen omdat wij trachten te gehoorzamen aan het joods-christelijke gebod „*gij zult geen vals getuigenis spreken tegen uw naaste*” (zie Exodus 20:16), waaraan wij onze christelijke plicht toevoegen om te allen tijde de waarheid te spreken. Want licht en waarheid zijn de heerlijkheid Gods (zie Leer en Verbonden 93:61), en niemand die zelfs maar in de minste mate vervuld is met onwaarheid of bedrog kan bij Hem komen. Wellicht is het belangrijkste onderdeel van de waarheid waar wij als christenen zo vaak als maar kan van getuigen, ons getuigenis dat Jezus de Christus is, dat Hij voor onze zonden stierf, dat Hij op de derde dag opstond uit de dood, dat Hij leeft en aan het hoofd staat van de kerk die zijn naam draagt. Als ware getuigen verklaren wij dat zijn evangelie in zijn volheid aan de wereld is teruggegeven. Wij willen deze waarheid met iedereen delen. Het zendingswerk is een christelijke traditie waar wij graag aan deelnemen.

10. Wij zijn christenen omdat wij trachten te gehoorzamen aan het joods-christelijke gebod „*gij zult niet begeren*” (Exodus 20:17), waaraan wij de wijze raad van de christelijke profeten toevoegen dat zij zelfvoorzienend behoren te zijn en

in staat om noodtoestanden het hoofd te bieden, klaar behoren te staan om noodlijdenden te helpen en royaal moeten zijn wat betreft hun offergaven, die door de kerk worden gebruikt voor andermans welzijn. Wij geloven dat als wij ons hieraan houden, wij niet zullen begeren, noch anderen aanleiding zullen geven te begeren wat wij bezitten.

11. Wij zijn christenen omdat „wij geloven dat de mens zal worden bestraft voor zijn eigen zonden en niet wegens Adams overtreding”. (Tweede Artikel des Geloofs.) Wij zijn ons volledig bewust van het feit dat wij verantwoordelijk zijn voor onze eigen daden en er verantwoording voor af zullen moeten leggen, en dat wij mettertijd voor God zullen staan om naar onze werken te worden geoordeeld. (Zie Openbaring 20:12.) Wij geloven dat de Heiland behagen scheidt in hen die „doen de wil mijns Vaders, die in de hemelen is”. (Zie Matteüs 7:21.) Dit christelijke beginsel doet ons ernaar streven om een beter leven te leiden en om goed te doen in de wereld.

12. Wij zijn christenen omdat „wij geloven dat dank zij *de verzoening van Christus* alle mensen door gehoorzaamheid aan de wetten en verordeningen van het evangelie zalig kunnen worden”. (Derde Artikel des Geloofs.) Er is geen andere manier om zaligmaking te bereiken.

13. Wij zijn christenen omdat „wij geloven dat de fundamentele beginselen en verordeningen van het Evangelie zijn: ten eerste, geloof in de Here Jezus Christus; ten tweede, bekering; ten derde, doop door onderdompeling tot vergeving der zonden; ten vierde, oplegging der handen voor de gave des Heiligen Geestes.” (Vierde Artikel des Geloofs.) Bij al deze punten is Christus de centrale figuur.

14. Wij zijn christenen omdat wij gelo-

ven in de christelijke lekebediening, die in de oorspronkelijke kerk is ingesteld. „Wij geloven dat men om het evangelie te prediken en de verordeningen ervan te bedienen, van Godswege moet worden geroepen, door profetie en door oplegging der handen van hen die daartoe het gezag bezitten.” (Vijfde Artikel des Geloofs.) Wij geloven dat een roeping tot de bediening iets is wat niemand zichzelf mag aanmatigten, maar dat men ertoe moet worden „geroepen door God, zoals immers ook Aäron”. (Zie Hebrëeën 5:4.) Met andere woorden, wij geloven niet dat een man zichzelf tot de bediening des Heren kan roepen.

15. Wij zijn christenen omdat „wij geloven in dezelfde organisatie die in de vroegchristelijke kerk voorkwam, namelijk: apostelen, profeten, herders, leraars, evangelisten enzovoort.” (Zesde Artikel des Geloofs.) Wij geloven tevens in alle andere ambten die in het Nieuwe Testament worden genoemd, zoals diakenen,

bisschoppen en hogepriesters. Net als in de vroegchristelijke kerk geloven wij dat de kerk van Christus in onze tijd moet worden „gebouwd op het fundament van de apostelen en de profeten, terwijl Christus Jezus zelf de hoeksteen is”. (Efeziërs 2:20.) En wij getuigen dat het in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, en alléén in die kerk, ook zo is.

16. Wij zijn christenen omdat wij geloven in dezelfde geestelijke gaven die in de vroegchristelijke kerk bestonden, met name „de gave van talen, profetie, openbaring, visioenen, gezondmaking, uitlegging van talen enzovoort”. (Zevende Artikel des Geloofs.)

17. Wij zijn christenen omdat „wij geloven dat de Bijbel (zowel het Oude als het Nieuwe Testament) het woord van God is, voorzover de vertaling juist is: wij geloven ook dat het Boek van Mormon het woord van God is”. (Achtste Artikel des Geloofs.) Net zoals de Bijbel door christelijke profeten in de Oude Wereld werd geschreven, werd het Boek van Mormon door christelijke profeten in de Nieuwe Wereld geschreven. Het is christelijke schriftuur, een nieuwe getuige voor Jezus Christus, met veel bijkomende informatie over de Heiland, die op geen enkele wijze in tegenspraak is met de Bijbel.

18. Wij zijn christenen omdat „wij alles geloven wat God heeft geopenbaard, alles wat Hij in onze tijd openbaart, en wij geloven dat Hij nog vele heerlijke en belangrijke dingen van het Koninkrijk Gods zal openbaren”. (Zie het negende Artikel des Geloofs.) *Wij geloven in christelijke profeten* en in het beginsel van voortgaande openbaring in onze tijd, „zowel in deze tijd als in de dagen van ouds als in de toekomstige tijden”. (1 Nephi 10:19.) Want wij zijn ervan overtuigd dat Christus

alle mensen liefheeft en dat Hij nu evengoed onze Herder is als vroeger.

19. Wij zijn christenen omdat wij geloven in de wederkomst van Christus in al zijn heerlijkheid, dat Hij „in eigen persoon op aarde zal regeren; en dat de aarde zal worden vernieuwd en haar paradijsheerlijkheid zal ontvangen”. (Tiende Artikel des Geloofs.)

20. Wij zijn christenen omdat wij geloven in al de christelijke levensidealen: „Wij geloven eerlijk te moeten zijn, trouw, kuis, welwillend, deugdzaam, en goed te moeten doen aan alle mensen . . . Als er iets deugdelijk, liefelijk, eervol of prijzenswaardig is, dan streven wij dat na.” (Dertiende Artikel des Geloofs.) Wij aanvaarden alle christelijke deugden die worden toegelicht in de zaligsprekingen en in de bergrede (zie Matteüs 5:7), en in alle leringen van de Heiland, en streven ernaar ze na te leven. Wij geloven Christus te moeten dienen met geheel ons hart, macht, verstand en sterkte; dat wij een voorbeeld moeten zijn van geloof, mensenmin, liefde, deugd, kennis, matigheid, geduld, broederlijke genegenheid, godsvrucht, ootmoed en ijver, en dat ons oog zuiver op de ere Gods gericht moet zijn. (Zie Leer en Verbonden 4:2, 5-6.)

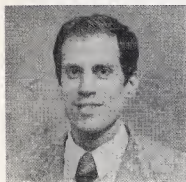
Samenvattend, verklaren wij christenen te zijn, omdat „wij in Christus geloven . . . en standvastig naar Christus uitzien . . . wij in Christus levend zijn gemaakt . . . wij spreken van Christus, wij ons verheugen in Christus, wij Christus prediken, wij van Christus profeteren . . . (Want) de juiste weg is om in Christus te geloven . . . Christus is de Heilige Israëls; daarom buigen we ons voor Hem neder en dienen wij Hem met geheel onze macht, verstand en kracht, en met geheel onze ziel”. (Zie 2 Nephi 25:24-29.) □

Vraag en antwoord

Het antwoord op vragen van algemeen evangeliebelang geldt als leidraad en niet als officiële uitspraak aangaande het beleid van de kerk

Vraag:

De profeten uit het Boek van Mormon wisten reeds vóór de Heer op aarde geboren werd dat Hij Jezus Christus zou heten. Wisten de profeten uit het Oude Testament dit ook?

Antwoord: Stephen D. Ricks.
Hij is assistent-hoogleraar Hebreeuws en Semitische talen aan de Brigham Young University.

De naam *Jezus Christus* — alsmede de verkorte vormen, *Christus* en *Jezus* — worden in het Boek van Mormon bij talrijke gelegenheden genoemd vóór de geboorte van de Heer in het vlees. De Heiland verscheen aan de vroegste profet uit het Boek van Mormon, de broeder van Jared, in ongeveer 2200 v.Chr. en zei: „Zie, Ik ben het, Die sedert de grondlegging der wereld was bereid om Mijn volk te verlossen. Zie, Ik ben Jezus Christus.” (Ether 3:14.)

Nephi heeft de naam van de Heiland

waarschijnlijk achterhaald in de koperen platen (de Schriften die hem ter beschikking stonden): „Want volgens de woorden der profeten . . . zal Zijn naam Jezus Christus . . . zijn.” (2 Nephi 25:19.) Nog andere, latere, profeten uit het Boek van Mormon, die vóór de geboorte van Christus leefden, zoals Jakob, koning Benjamin, Alma en Helaman, kenden en gebruikten de naam van de Heer eveneens. (Zie Jakob 1:6; 4:4; Mosiah 3:5-11; Alma 5:44; Helaman 5:12.)

Wij leren in de Parel van Grote Waarde, dat veel van de vroegere profeten uit het Oude Testament ook op de hoogte waren met de naam van de Heiland. Het werd Adam geopenbaard dat hij zou worden gedoopt „in de naam van Mijn Eniggeboren Zoon, . . . Die Jezus Christus is”. (Mozes 6:52.) Henoeh bad „in den Naam van Uw Eniggeborene, Jezus Christus”. (Mozes 7:50.) Noach verklaarde bij zijn prediking: „Geloofd, bekeert u van uw zonden en wordt gedoopt in den Naam van Jezus Christus, den Zoon van God.” (Mozes 8:24.)

Hoewel het leven, de zending, het lijden en de dood van de Verlosser worden voorzeggd in het Oude Testament — „in de wet van Mozes en de profeten en de psalmen (Lucas 24:44) — wordt Hij daar niet aangeduid bij de naam *Jezus Christus*. Waarom is dat?

Er is een logische verklaring voor het feit dat de naam *Jezus Christus* wél in het Boek van Mormon, maar niet in het Oude Testament verschijnt. *Jezus Chris-*

Wij leren in de Parel van Grote Waarde dat veel van de vroegere profeten uit het Oude Testament ook op de hoogte waren van de naam van de Heiland.

tus is de Engelse vorm van de naam van de Heiland in het Grieks, de taal van het Nieuwe Testament. Maar het overgrote deel van het Oude Testament, en vermoedelijk ook de koperen platen, waren in het Hebreeuws geschreven. Het is daarom niet waarschijnlijk dat de Griekse naam van de Heiland voorkwam in de kronieken waar Joseph Smith het Boek van Mormon van vertaalde. Maar de naam *Jesus Christus* was wel het dichtstbijzijnde equivalent van het woord of de woorden die de profeet uit de oude kronieken moest vertalen. Hij gebruikte de naam waarmee hij en andere christenen vertrouwd waren.

Ook al zou de Griekse vorm van de naam van de Heiland niet in de geschriften van de oude partriarchen zijn voorkomen, dan nog wijst de vertaling van Joseph Smith er wel op dat de profeten inderdaad een Hebreeuwse vorm van de naam gebruikten. Zowel *Jesus* als *Christus* hebben Hebreeuwse equivalenten. De Hebreeuwse vormen van de naam *Jesus* — *Jozua*, *Jezua* — komen vaak voor in het Oude Testament, hoewel niet in verband met de Heiland. (Zie, bijvoorbeeld, Exodus 17:9; 1 Kronieken 243:11; Ezra 2:40.) De namen *Jozua* en *Jesua* zijn Engelse vormen van de Hebreeuwse namen. *Jesus* in het Engels is het equivalent van de Griekse vorm van *Jozua* en *Jesua*.

Het Hebreeuwse equivalent van het woord *Christus* — *Messias* — komt ook in de Hebreeuwse Schriften voor. *Mashiah*, hetgeen „gezalfd” betekent en in het Grieks met *christos* wordt vertaald, wordt vaak in het Oude Testament gebruikt wanneer er over de gezalfde hogepriester wordt gesproken. (Zie Leviticus 4:3, 5, 16, waar *mashiah* wordt vertaald met „gezalfd”.) Het wordt ook gebruikt om de gezalfde koningen van de Heer, zoals Saul en David, aan te duiden. (Zie 1 Samuël 24:7; 26:9, 11, 16, 23; 2 Samuël 19:21; 23:1.) De term werd daarna met name gebruikt met betrekking tot Gods Gezalfd die komen zou ter vervulling van de profetieën. Het woord *Messias* wordt in de Statenvertaling van het visioen van Daniël gebruikt, waar over „Messias, den Vorst” wordt gesproken. (Zie Daniël 9:25, Statenvertaling.)

Daar Nephi, die de koperen platen bestudeerde, de naam *Jesus Christus* waarschijnlijk uit „de woorden der profeten” (2 Nephi 25:19) te weten kwam, kwam er waarschijnlijk een vorm van de naam van de Heiland — misschien wel het Hebreeuwse equivalent van *Jesus de Messias* — op de koperen platen voor. Deze platen bevatten veel van de kennis die in ons Oude Testament staat: „De vijf boeken van Mozes, . . . die een beschrijving gaven van de schepping der wereld en ook van Adam en Eva . . . En ook een kroniek van de Joden, sedert het begin tot aan de aanvang van de regering van Zedekia, koning van Juda”. (1 Nephi 5:11-12.)

Het is niet duidelijk waarom bepaalde gegevens die op de koperen platen stonden — zoals het gebruik van de naam van de Heiland in de profetieën — niet voorkomen in de kronieken die

tegenwoordig het Oude Testament vormen. Het is mogelijk dat de naam van de Heer oorspronkelijk wél voorkwam in de geschriften van de profeten, maar dat dit een van de „duidelijke en waardevolle dingen” was, die „zijn weggenomen uit het boek”. (Zie 1 Nephi 13:28.) Zoals de engel aan Nephi profeteerde, zal het Boek van Mormon, dat de kennis omvat die op de koperen platen stond, „de duidelijke en waardevolle dingen bekendmaken, die er uit zijn genomen (van de kronieken van de joden), en het zal alle geslachten, talen en volken doen weten, dat het Lam Gods de Zoon is van de Eeuwige Vader, en de Zaligmaker der wereld, en dat alle mensen tot Hem moeten komen, daar zij anders niet kunnen worden gered”. (Zie 1 Nephi 13:40.)

Of de naam Jezus *Christus* nu in het Oude Testament voorkomt of niet, die schriftuur blijft toch een belangrijke getuige voor Hem. Jezus zei tegen zijn ondervragers: 'Onderzoek de Schriften, . . . en deze zijn het, welke van Mij getuigen,' (Johanes 5:39.) De term *Schriften* wordt in het Nieuwe Testament met slechts enkele uitzonderingen gebruikt ter aanduiding van het Oude Testament. (Zie, bijvoorbeeld, Lucas 24:44-45.) Deze Schriften vonden hun betekenis en vervulling in Jezus Christus. (Zie Lucas 4:21.) Hij was de zegevierende Zoon des mensen (vergelijk Daniël 7:13-14; Maecus 13:26.), Davids zoon en erfgenaam (zie Marcus 12:35-37; 15:2), de grote hogepriester (zie Hebreëen 4:14).

Aldus zijn de Bijbel — zowel het Oude als het Nieuwe Testament — en het Boek van Mormon getuigen van Jezus Christus, die elkander in hun getuigenis van Hem aanvullen, verrijken, verduidelijken en bevestigen. □

Vraag: Kan ik vergeving krijgen voor het overtreden van de wet van kuisheid? Zo ja, wat moet ik daarvoor doen?

Antwoord: Verl F. Scott.

Hij was voormalige bisschop, ring- en zendingspresident en tegenwoordig groepsleider hogepriesters in de Vierde Wijk Canyon Rim van de Ring Canyon Rim Salt Lake.

Op een heerlijke zomeravond zat ik op het terras van een prachtig huisje in de bergen en keek hoe een motje door het buitenlicht werd aangetrokken en er alsmaar omheen bleef vliegen. Het kwam in aanraking met de hete gloeilamp, veranderde van koers, maar kwam toen toch, alsof het niet in staat was er weerstand aan te bieden, steeds weer in het gevarengedebied. Tenslotte viel het, hulpeloos op de grond, verbrand door het herhaalde contact met het hete glas.

Net zoals die mot, worden jonge mensen soms aangetrokken door het geflonker van seksuele aantrekkingskracht. En hoewel ze wel beter weten, laten ze zich in met de hitte van onheilige hartstochten, totdat ook zij vol littekens zitten en uiteindelijk hun door God gegeven

reinheid verliezen. Wanneer de reinheid volledig verloren gaat door onwettelijke geslachtelijke gemeenschap, is er een zeer ernstige zonde begaan. Niettemin *kan er inderdaad vergeving verkregen worden!* Er is alle reden om hoop te koesteren en moed te houden, hoewel de af te leggen weg niet gemakkelijk is en afhankelijk is van volledige bekering.

Het woord *kuis* wordt in Webster's Dictionary omschreven als „Onschuldig aan onwettelijk geslachtelijke gemeenschap; rein van gedachten en handelingen”.

President Spencer W. Kimball heeft geschreven: „De oude apostelen en profeten noemden talrijke zonden . . . Veel van die zonden lagen op seksueel gebied — overspel, harteloosheid, wellust, ontrouw, gebruik van obscene taal, onmatigheid in de liefde. Zij noemden daarbij alle seksuele betrekkingen buiten het huwelijk — het betasten van intieme lichaamsdelen, perversie op seksueel gebied, masturbatie en de inbeslagneming door seks van gedachten en gesprekken. Hieronder vallen ook alle stiekeme en geheime zonden en alle onheilige en onreine gedachten en praktijken . . .

. . . De wereld kan seksueel contact vóór het huwelijk wel goedkeuren, maar de Heer en zijn kerk veroordelen ronduit iedere seksuele relatie buiten het huwelijk.” („President Kimball spreekt vrijuit over zedelijkheid,” *De Ster* van april 1981, blz. 196-197.)

Kuisheid wordt zelden plotseling verloren. Gewoonlijk is het een geleidelijk proces, totdat „onwettelijke seksuele gemeenschap” de reeks van voorafgaande zonden voltooit. Desalniettemin bestaat er vergeving voor!

Om die te verkrijgen moet men totaal van gedrag veranderen en terugkeren op de goede weg door volledige bekering, die stap voor stap tot goddelijke vergeving voert. Het is uitermate belangrijk om hiermee niet te wachten, maar er *meteen mee te beginnen*. William Nevins zei eens: „Hij die wacht op bekering, wacht op hetgeen niet kan worden verkregen terwijl er op gewacht wordt. Het is absurd om te wachten op iets dat men zelf moet doen.” (Uit *Richard L. Evans Quote Book*, Salt Lake City: Publisher's Press, 1971, blz. 200.)

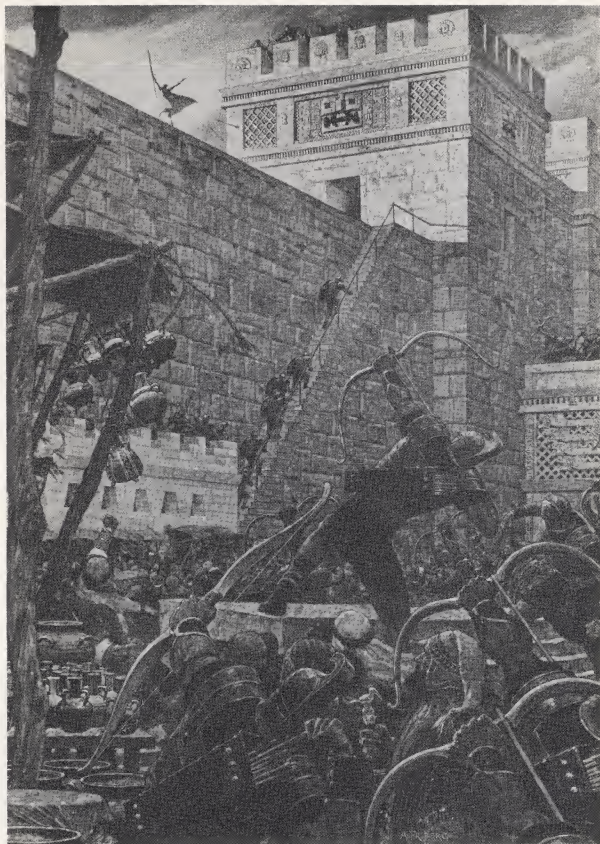
In het Boek van Mormon geeft Amulek deze geïnspireerde raad: „Want ziet, dit leven is de tijd voor de mens om zich voor te bereiden God te ontmoeten; ja, ziet, de tijd van dit leven is de tijd voor de mensen om hun arbeid te volbrengen.

Nu . . . verzoek ik u . . . dat gij de dag uwer bekering niet tot het einde uitstelt; want na deze dag des levens, die ons is gegeven om ons op de eeuwigheid voor te bereiden, volgt, indien wij onze tijd in dit leven niet nuttig besteden, de nacht der duisternis, waarin geen arbeid kan worden volbracht.

. . . Want ziet, als gij de dag van uw bekering tot de dood hebt uitgesteld, zijt gij aan de geest van de duivel onderworpen, en hij verzegelt u als de zijne.” (Alma 34:32-33, 35.)

Men kan inderdaad te lang wachten met zijn bekering, zoals het geval was met veel Nephieten in het Boek van Mormon, waartegen Samuël de Lamaniet zei: „Doch ziet, de dagen van uw proeftijd zijn voorbij; gij hebt de dag uwer zaligheid uitgesteld, totdat het voor immer te laat is, en uw ondergang is verzekerd.” (Helaman 13:38.)

Beginnen? Ja, natuurlijk, nu meteen!

Schilderij van Arnold Friberg

Maar waarmee precies? Hoe pakken we het verkrijgen van vergeving aan? In zijn geweldige boek *Het wonder der vergeving*, zet president Spencer W. Kimball de stappen uiteen en geeft hij de raad, die, als zij wordt opgevolgd, de zondaar terug kan voeren tot volledige gemeenschap met de Heer en met de kerk.

„Aan alle vergeving is een bepaalde voorwaarde verbonden. De pleister moet even breed zijn als de wonde. Het vasten, de gebeden en de betoonde nederigheid moeten evenredig aan de zonde zijn, of groter. Men moet een gebroken hart en een verslagen geest hebben. Men moet 'in zak en as zitten'. Er moeten tranen vloeien, en er moet een echte verandering des harten plaatsvinden. Men moet van zijn zonde overtuigd zijn, het kwade laten varen en de zonde belijden tegenover de daartoe aangestelde gevolmachtigden des Heren. Men moet schadeloosstelling doen en blijk geven van een krachtige, vastberaden verandering van levenswandel, -richting en -bestemming. Men moet zijn levensomstandigheden zoveel mogelijk in de hand houden en ander gezelschap kiezen, voor zover men degenen met wie men tot dusverre omging niet kan verbeteren. Men moet zijn klederen wassen tot ze wit zijn, en zich met vernieuwde verknochtheid toewijden aan de naleving van al Gods wetten. Kortom, men moet zichzelf, de zonde en de wereld overwinnen.” (*Het wonder der vergeving*, blz. 267.)

Moeilijk? Ja, maar wel mogelijk wanneer men verder kijkt dan de moeilijkheden in het onmiddellijke verschiet en de uiteindelijke eeuwige zegeningen ziet, die door middel van volledige, oprechte bekering verkregen kunnen worden. Zoals ons door de Heer wordt gezegd:

„Wast u, reinigt u, doet uw boze daden uit mijn ogen weg; houdt op kwaad te doen; leert goed te doen . . .

. . . Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.” (Jesaja 1:16-18.)

□

Vraag: Hoe reageerde de Amerikaanse pers op de moord van Joseph en Hyrum Smith?

Antwoord: Larry C. Porter.
Hij is hoofd kerkgeschiedenis van het centrum voor godsdienststudies aan de Brigham Young University.

Zoals wij weten, werd er op de zeer warme donderdagmiddag van 27 juni 1844 te Carthage (Illinois) een meervoudige moord gepleegd. De profeet Joseph Smith en zijn broer Hyrum werden omgebracht in een gewelddadige uitbarsting van een bewapende bende die tussen de honderd en tweehonderd mannen telde. De aanvallers waren voornamelijk leden van de militie van Warsaw (Illinois), bijgestaan door be-

paalde leden van de Carthage Greys, een vrijwillige militiegroep die de opdracht had gekregen om de gevangenen te bewaken.

De kranten in alle staten en territoria van de Verenigde Staten brachten hun lezers op de hoogte van de verraderlijke moord. Zelfs een summier onderzoek van de bronnen levert een indrukwekkende hoeveelheid artikelen op. De morsetelegraaf was in die tijd nog maar een maand in gebruik — en slechts tussen de steden Washington en Baltimore (Maryland). Maar de post in het westen zorgde voor een verbazingwekkend snelle verspreiding van het nieuws, dat St. Louis (Missouri) in twee dagen bereikte; Cincinnati (Ohio) in zes; New York City en Washington D.C. in elf; en Boston (Massachusetts) in twaalf dagen. Het plaatsje Palmyra (New York), in de buurt van de heuvel Cumorah, kreeg de eerste berichten over de moorden dertien dagen nadien te horen. De kranten in Windsor County (Vermont), waar Joseph en Hyrum geboren waren, vermeldden het verhaal van hun dood vijftien dagen later.

Natuurlijk ontvingen plaatsen dichterbij Nauvoo veel vlugger bericht. Een krant in Quincy (Illinois), 65 kilometer ten zuiden van Nauvoo, verwittigde haar lezers op 28 juni, slechts één dag nadat de moordpartij had plaatsgevonden. De bevolking van Warsaw (Illinois) zo'n 27 kilometer stroomafwaarts aan de Mississippi, ontving twee dagen na de gebeurtenis een gedetailleerd verslag.

Hoewel iedere inwoner van Nauvoo op de hoogte was van het gebeuren, stond het eerste uitgebreide verhaal pas op 30 juni, drie dagen later, in een bijzondere uitgave van de *Nauvoo Neighbor*, die 's middags om drie uur ver-

scheen. De dag daarvoor was er een eenvoudige „proclamatie” in de stad in omloop gebracht, waarin de brigadiergeneraal M.R. Dewing van de militia van de staat Illinois de burgers van Hancock County verzocht om niet op straat te hoop te lopen en hun samenwerking te verlenen ten einde „de rust te handhaven”. Deze „proclamatie” verscheen tegelijkertijd in een *Nauvoo Neighbor* en in andere dagbladen in de omgeving. Er stonden echter geen bijzonderheden in over de moorden, behalve een aantekening over de overdracht van de stoffelijke overschotten.

De heiligen in Europa beschikten niet over een transatlantische kabelverbinding en ontvingen het droeve nieuws dus erg laat. Ouderling Orson Hyde schreef op 10 juli 1844 een brief aan de „broeders en zusters in Engeland” vanuit New York City. De boodschap moet er tussen de 18 en 21 dagen voor nodig hebben gehad om de oceaan over te steken. Ouderling Hyde's brief verscheen, samen met verdere bijzonderheden, in augustus 1844 in een *Supplement to the Millennial Star*.

Veel van de eerste reportages van de moordpartij bevatten verkeerde inlichtingen over hetgeen daadwerkelijk plaats had gevonden in de gevangenis. Op 29 juli verscheen er een foutief verslag van de moorden, dat was overgenomen van de *Warsaw Signal*. Dit artikel in de *Quincy Herald* werd vervolgens op 8 juli door *The Daily National Intelligencer* (Washington) en nog andere kranten overgenomen, waardoor de oorspronkelijke fouten nogeens werden vergroot. De lezers van *The Daily National Intelligencer* kregen het volgende verdraaide verhaal voorgeschoteld:

„Het schijnt dat Joe en Hiram Smith

en een aantal andere mormoonse leiders in de gevangenis van Carthage in verzekerde bewaring waren gesteld ten gevolge van bepaalde overtredingen van de staatswetten. De Carthage Press, een vrijwillige compagnie, had de opdracht gekregen de gevangenis te bewaken. Om ongeveer zes uur op de avond van de 27ste, werd er door mormoonse aanhangers een poging ondernomen om de gevangenen te bevrijden. Een jonge mormoon van omstreeks negentien jaar begon de vechtpartij door een schot te lossen op de schildwacht bij de deur, die ernstig schouderletsel opliep. Tegelijkertijd staken de mormonen binnenin de gevangenis, waaronder de gebroeders Smith, hun pistolen door de ramen en deuren van het gebouw naar buiten en schoten op de bewakers die zich buiten bevonden, waarbij vier bejaarde burgers uit Hancock verwondingen opliepen, die vermoedelijk dodelijk waren. Vanzelfsprekend was deze bloedige poging tot ontsnapping van de mormonen het teken voor een onfeilbare wraakneming. Het duurde niet lang voordat Joe Smith, zijn broer Hiram en Willard Richards (Joe Smiths secretaris) het leven benomen was. Naar wij me-

nen zijn dit de enige mormoonse slachtoffers. Er bevonden zich vóór de vechtpartij veel mormonen in Carthage, die kennelijk bij de gevangenis te hoop liepen met de bedoeling een poging te wagen om hun leiders te helpen ontsnappen."

Het is begrijpelijk dat deze en talrijke andere verkeerde feiten werden gedrukt te midden van de verwarring die de daadwerkelijke gang van zaken te Carthage omgaf. Een aantal van de dwalingen werd gecorrigeerd naarmate meer betrouwbare gegevens ontvangen werden, maar andere onjuiste verhalen werden nooit rechtgezet in daaropvolgende nummers van de krant in kwestie, waardoor een verkeerde voorstelling van zaken werd gedoogd.

De kranten die commentaar leverden op de moorden, in plaats van alleen maar het nieuws uit het westen door te geven, veroordeelden de aanvallers over het algemeen voor hun daden en noemden hen bij de naam die hun toekwam: moordenaars. De reactie van de pers in Providence (Rhode Island), die op 15 juli verscheen in de *Manufacturer's and Farmers' Journal*, is toonaangevend voor de gevoelens die overal in

het land door deze daad waren opgeroepen: „Geen woorden zijn te krachtig om uitdrukking te geven aan de veroordeling waarmee iedere goede burger het afslachten van deze mannen moet beschouwen. Tenzij deze daad doeltreffend en meteen wordt gestraft, zal zij een afschuwelijke smet op het nationale karakter werpen.”

Hoewel er duidelijke uitzonderingen waren, met name de *Warsaw Signal* en de *Quincy Shig*, werd de wetteloze daad door de plaatselijke kranten in de eerste plaats ten zeerste veroordeeld. Op 29 juni 1844, stond er in de *Lee County Democrat* (Fort Madison, Iowa) een samenvatting van de bezorgdheid over de moedwillige moorden die door de plaatselijke pers was geuit:

„Naar aanleiding van de bloedige affaire te Carthage, schrijft de *C.S. Democrat* vanochtend:

‘Uit alle feiten die nu voor ons liggen, blijkt dat wij deze gevallen van doodslag als niets anders dan moord in koelen bloede kunnen beschouwen — moord in weerwil van de belofte van de opperrechter van de staat Illinois — moord van een dermate gruwelijke aard en zo ten enenmale niet te verdedigen, dat het de allerzwartste smet achterlaat op allen die er schuldig aan zijn, alsmede zij die er medeplichtig aan zijn of die de schuldigen verdedigen.’

De *Republican* noemt de daad een ‘niet-geprovoceerde moord’.

De *Reporter* zegt: ‘Het gedrag van het gepeupel te Carthage is op geen enkele wijze te rechtvaardigen.’

De *Reveille* zegt: ‘Joe Smith is gelyncht terwijl hij onder de bescherming stond van gouverneur Ford en de wet.’

De *New Era* schrijft: ‘Het was wreed en laf om niet-gewapende gevangenen

te vermoorden nadat zij zich overgegeven hadden en in verzekerde bewaring waren gesteld.’

De pers van St. Louis is zelfs unaniem in haar veroordeling van deze bloedige daad.

‘Wij onderschrijven de gevoelens die door de pers van St. Louis zijn geuit en zeggen ronduit dat het om moord met *voorbedenke rade* gaat en dat de schuldigen moeten worden opgespoord en aangepakt volgens de letter van de wet.’”

De nationale pers liet zich bepaald niet lovend uit over de kerk of haar profeet, maar zij was evenmin bereid om moord door de vingers te zien, of deze nu politieke achtergronden had of voortspoot uit godsdienstige onverdraagzaamheid.

Het was niet zonder rede dat de *Warsaw Signal* (Warsaw, Illinois) uitgebreid probeerde de moorden te rechtvaardigen. De redacteur van deze krant, Thomas Sharp, was persoonlijk bij het geval betrokken geweest. Hij en acht anderen werden later aangeklaagd wegens deze moorden. In het nummer van de *Signal* van 12 juni — vijftien dagen vóór de moord — had Thomas Sharp hevig gereageerd op de vernietiging van de pers van de *Nauvoo Expositor* door het gemeentebestuur van Nauvoo. Hij had geroepen dat „oorlog tegen en uitroeiing van de heiligen der laatste dagen onvermijdelijk waren”. Zijn lezers nog verder ophitsend tot daden, schreef hij: „We hebben geen tijd voor commentaar; iedere man is daar zelf toe in staat. Geef hun het antwoord met buskruit en kogel!!!” Thomas Sharp was aanwezig bij de gevangenis van Carthage om zijn eigen decreet te vervullen.

In een volgend nummer van de *Sig-*

nal, dat van 24 juni 1844, trachtte Sharp de publieke opinie ervan te overtuigen van de noodzaak de gebroeders Smith om te brengen. Na een uitgebreide verhandeling over zogenaamde „inbreuken en aanslagen op de vrede en veiligheid van de maatschappij” door de mormonen en de omstandigheden van het gevangen zetten van de profeet Joseph Smith en zijn broer Hyrum, bekende hij openlijk:

„Maar wat voor bevrediging kon het de bejaarde burgers van Hancock schenken om te weten dat Joseph in de gevangenis zat? Zij weten, en de hele wereld moet weten aan de hand van reeds naar voren gebrachte redenen, dat ze nooit voor enige misdaad veroordeeld konden worden. Wij hadden ons zeer veel moeite getroost om het oppergezag van de wet te handhaven, maar als de zaak daar was blijven rusten, had de gerechtigheid alle aanleiding om te wanhopen aan haar zaak. Het was deze

overtuiging die hun terechtstelling tot stand bracht. Verdienen zij de dood? Daar kan niet aan getwijfeld worden door intelligente mensen die bekend zijn met hun voorgeschiedenis.”

Thomas Sharp en de acht mannen die samen met hem terechtstonden, werden vrijgesproken van de dood van Joseph Smith na een proces dat te Carthage (Illinois) plaatsvond. De jury deed de uitspraak „niet schuldig” op 30 mei 1845.

De Heiland waarschuwde zijn apostelen vanouds in het midden des tijds: „De ure komt, dat een ieder, die u doodt, zal menen Gode een heilige dienst te bewijzen.” (Johannes 16:2.) Wat hun persoonlijke motieven ook geweest mogen zijn, over de gehele linie waren de juiste daders ervan overtuigd dat er inderdaad een geldige dienst was bewezen in Carthage. De tijd, echter, stelt altijd de profeten in het gelijk, en niet zij die hen afbreuk doen. □

Ik werd onderwezen

Jonice Hubbard

Toen ik tijdens mijn zending op een keer tussen de middag het vierde gesprek zat te bestuderen, ging ik in gedachten de vragen na die wij onze onderzoekers stellen over de zending van de Heiland. Bij die gelegenheid schenen de rollen plotseling omgedraaid te worden en werd ik degene die onderwezen werd in plaats van degene die onderwees.

Het was een overstelpende ervaring. De verzoening van de Zaligmaker was nog nooit zo wezenlijk voor mij geweest.

Op dat moment kende ik de onnoemelijke smart van zijn offer en voelde ik me omgeven door zijn liefde. Ik zal de wonderbaarlijke gave die de Heiland ons biedt nooit ten volle kunnen bevatten in dit leven, maar de kracht van dat moment heeft mij geschraagd. En iedere keer weer dat ik van het avondmaal neem — het zinnebeeld van zijn liefdegift, zijn levensgift — ben ik met ontzag vervuld. □

Jonice Hubbard, American Fork (Utah)

BETREKKELIJK GESPROKEN

Anya Bateman

Onze eigen duimstok — in plaats van die van onze naaste — gebruiken om persoonlijke vooruitgang te meten

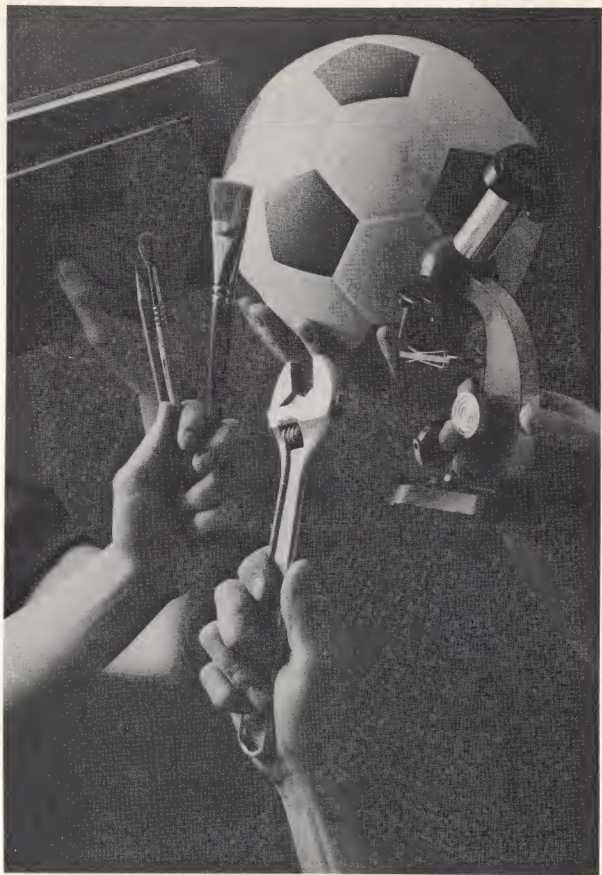
„Toen ik gisterenochtend de deur uitging om op huisbezoek te gaan was ik in een prima stemming, maar ik kwam gedeprimeerd thuis,” vertrouwde Monique haar vriendin toe. „Andrea’s huis was zó brandschoon en haar kinderen waren zó beleefd, het deed haast onwerkelijk aan. Ik kreeg ook te horen dat ze haar kinderfeestjes voor de volgende drie jaar al helemaal uitgestippeld had! Ik voelde me zo tekort schieten toen ik thuis de vaat van het ontbijt en de onopgemaakte bedden weer tegenkwam, dat ik onheus was tegen de kinderen en een uur lang huilde. Ik ga vragen of iemand anders Andrea kan bezoeken, want dit kan ik niet tegen.”

„Heb je gezien dat de Janssens alweer een nieuwe auto hebben?” vroeg Jan aan zijn vrouw. „Dat is dan hun tweede nieuwe wagen in nog geen drie jaar. Ik snap niet hoe die het doet, maar die vent heeft wel een handje van verdienen. Ik voel me gewoon een mislukking. Wij doen al acht jaar met dezelfde auto.”

„Mijn schoonzuster heeft zo’n schitterend gedenkboek,” verzuchtte Michelle, „ze is zó kunstzinnig en haar talent blijkt uit alles wat ze maar aanpakt. Toen ik haar boek zag, heb ik het mijne opgeborgen en gezwoeren het nooit meer tevoorschijn te halen.”

Zulke gevoelens van ontoereikendheid, ontmoediging en zelfs afgunst zijn velen van ons helaas niet vreemd wanneer we onszelf aan anderen spiegelen. Maar het is moeilijk om *geen* vergelijking te trekken, en maar al te vaak voelen we dan dat we tekortschieten. Onze reactie is: „Wat mankeert er aan mij? Waarom kan ik niet zó zijn?” Of „Hij boft ook altijd. Het is gewoon niet eerlijk.” Misschien voelen we ons zelfs schuldig dat we niet méér doen, omdat een ander zo veel schijnt te presteren. Soms ontwikkelen we een houding van: „Ik zal het toch nooit zo goed kunnen doen, dus waarom zou ik me inspannen?”

En dan zijn er vrienden, vriendinnen en

familieleden die aankomen met het bekende „ja, maar . . .” om ons te troosten.

„Ja, maar Andrea heeft maar drie kinderen en jij hebt er vier, en daarbij schelen de jouwe onderling zo weinig, dat ze mekaar niet kunnen helpen,” zegt Monique’s vriendin om haar te troosten.

„Trouwens,” voegt zij eraan toe, „waarschijnlijk wist Andrea dat je zou komen.”

„Ja, maar jij geeft zoveel meer tijd aan de kerk,” zegt Jans vrouw. „Jij hebt nu eenmaal niet zoveel tijd om te besteden aan geld verdienen.”

„Ja, maar jij kunt geweldig brood bakken en naaien, en je hebt zoveel andere talenten,” verzekert Michelle’s vriendin haar.

En soms proberen we zelfs om onszelf te troosten: „Ja, maar mijn huis is een stuk groter en bewerkelijker en daarnaast krijg ik het eerder te kwaad.”

Wat jammer dat we zelden te horen krijgen „Ja, wat geweldig dat Andrea zo’n bewaamde huisvrouw is”, of „Ja, hij is werkelijk een financieel genie”, of „Ja, ze maakt prachtige dingen”. Het gevaar van het „Ja—maaren” is dat we proberen minpunten bij de ander te vinden om te „compenseren” voor de pluspunten. „Ja,” denken we bij onszelf, „Viviane Volmaakt presteert inderdaad een heleboel. Ze is zonder enige tiffel mooi, charmant en begaafd. Maar dan is ze vast geen goede moeder. Er moet gewoon iets aan haar mankeren.” Soms zijn we zo in onze nopjes wanneer we inderdaad ontdekken dat er iets aan een „volmaakt” iemand mankeert, dat we nauwelijks kunnen wachten om het anderen te vertellen.

Maar toch hebben veel van de dingen die wij tegen elkaar zeggen om te troosten enige waarheid.

Omstandigheden zijn inderdaad ver-

schillend. Wij wonen in verschillende huizen en hebben verschillende achtergronden en gezinsomstandigheden. Zelfs omstandigheden die op het oog dezelfde schijnen, vertonen over het algemeen de nodige verschillen. Nora was trots op haar prijsbewustheid en was ontdaan toen haar buurvrouw, Anne-Marie, die evenveel kinderen had in dezelfde leeftijd als zij, terloops vertelde hoeveel zij iedere maand aan eten uitgaf. Tot Nora’s verbazing was dit veel minder dan zij gewend was te moeten besteden. Zoals zovelen onder ons, nam ze automatisch aan dat de schuld bij haar lag. Ze begon onmiddellijk na te gaan wat ze precies fout deed en waarom er zo’n groot verschil was tussen de twee bedragen. Ze overlegde bij zichzelf hoe ze verder kon bezuinigen en nog meer luxe-zaken eruit kon snijden.

Tenslotte ging Nora de situatie nog eens na en moest toen om zichzelf lachen: ze was namelijk iets vergeten. Het antwoord was heel eenvoudig: Anne-Marie’s man was veel op zakenreis en at in de week nooit thuis. Nora beseftte dat ze zichzelf ten onrechte had aangeklaagd, terwijl het verschil zuiver toe te schrijven was aan verschillende omstandigheden.

Wij beoordelen anderen gewoonlijk wanneer zij op hun best zijn en onszelf wanneer we op ons ergst zijn. Bert was eigenlijk wel verbaasd toen hij bij de familie Bakker langsging en Theo aantrof in een overall die vol met smeervlekken zat. Hun driejarige kleuter zal te huilen en de tiener had de televisie veel te hard aanstaan. Het huis kon wel een opruimbeurt velen en zuster Bakker *liep rond met krulspelden in het haar.*

Zonder kritiek te leveren of te veroordelen, leerde Bert een belangrijke les over vergelijkingen trekken. „Voordien

had ik Theo alleen in een kerkelijke omgeving gezien," vertelde hij, "en omdat hij er altijd zo goed verzorgd bijliep, kreeg ik het beeld dat hij zijn leven volkomen onder controle had en verschoond was van de gewone menselijke problemen. Hem zo in zijn huiselijke omstandigheden te zien troostte me. Ik bewonder hem nog evenveel — daar heeft hij zeker niet aan ingeboet — maar het doet me goed te weten dat we meer op elkaar lijken dan ik had gedacht. Nu vraag ik me af hoe anderen in de kerk mij zien."

Het is veel eenvoudiger om goede eigenschappen en successen bij anderen te onderkennen dan bij onszelf. „Als ik al een bijzonder talent heb, dan zit het zo diep begraven dat het zo goed als onvindbaar is," klaagde Audrey tegen haar vriendin Linda. Linda keek verbaasd. „Je maakt zeker een grapje? Je bent een geboren leidster. Je hebt de gave om anderen ertoe te inspireren zich in te spannen. Je hebt zelf alles heel goed onder controle, maar tegelijkertijd versta je de kunst andere mensen zich prettig te laten voelen in hun eigen situatie in plaats van schuldig. Als dat geen talent is, dan zou ik het verder niet weten!"

Het schijnt dat de tegenstander zijn beste werk levert wanneer hij mensen ertoe kan brengen zich te concentreren op wat zij *niet doen* of *niet hebben*, in plaats van op hetgeen zij *wel kunnen* en *wel hebben*. Ieder van ons heeft bijzondere gaven en zegeningen. De kunst is ze te herkennen.

Ja, de punten die we naar voren brengen wanneer we elkaar troosten zijn vaak goed en gaan volkomen op, maar er zijn nog andere punten waar we gewoonlijk aan voorbijgaan en die wij misschien zelfs afwijzen in ons pogen de zaken in evenwicht te brengen.

We zijn hier niet om met elkaar te wedijveren. Wedijver is leuk bij sport en spel, waarbij we óf winnen óf verliezen. Maar in het leven is ieder mens een potentiële winnaar. En het „winnen" van de ander betekent niet automatisch dat wij „verliezen". En als wij onze vooruitgang afmeten aan of onze waarde baseren op het gelijk zijn aan of vóór zijn op een ander, dan zijn we zoals de begaafde jonge schrijver die zijn kunst liet varen omdat „alles al beter is gezegd dan ik het ooit zou kunnen zeggen". Grote werken op het terrein van de literatuur, schilderkunst of muziek zouden nooit zijn ontstaan als anderen zich een dergelijke houding hadden aangemeten.

Onze Hemelse Vader verkeert in de beste positie om ons te helpen onze eigen waarde en vooruitgang te bepalen. Dichter tot Hem naderen door middel van templebezoek en het bestuderen van de Schriften, en luisteren naar zijn woord door middel van zegens en oprecht gebed, kan ons voeren tot een goddelijk en zuiver bewustzijn van onszelf. Toen Jeanine ontdekte hoe schuldig en gefrustreerd zij zich voelde wegens haar onvermogen om te voldoen aan de verwachtingen die zij zichzelf had opgelegd en aan de verwachtingen die anderen volgens haar van haar hadden, riep zij de hulp in van haar Hemelse Vader. „Naarmate ik geleidelijk dichterbij Hem kwam" vertelde ze, „besefte ik hoe oppervlakkig de meeste verwachtingen waren en dat ik beslist niet volmaakt hoefde te zijn in ieder talent en op ieder terrein waar anderen in uitblonken. Dichter bij mijn Hemelse Vader komen voerde mij tot een helder beeld van wat er van mij werd verwacht en tot een bewustzijn van mijn innerlijke waarde en potentieel als zijn dochter. Mijn frustraties smolten weg en werden

De Ster in een nieuw jasje

Volgend jaar verschijnt De Ster in groot formaat en kleur

Met ingang van februari 1985 zal De Ster in een aantrekkelijk nieuw jasje worden gestoken. Het Eerste Presidium en het Quorum der Twaalf stemden toe in een verandering van het huidige formaat van De Ster naar een groter formaat, tevens zal elk nummer nu kleurenillustraties bevatten.

Hoewel de bladzijden groter worden, volgens Larry Hiller, hoofdredacteur van de kerkelijke tijdschriften in Salt Lake City, zal het aantal bladzijden gelijk blijven aan dat van de huidige uitgave.

Broeder Hiller die de verandering bekendmaakte, zei dat deze geldt voor alle zestien edities die de kerk in Europa, Latijns Amerika, Azië en de Stille Zuidzee, uitgeeft. "Toen wij in 1978 naar het kleine formaat overstapten, kwamen wij tegemoet aan de heersende behoeften van die tijd. Veranderde behoeften nopen ons nu tot deze beslissing. Wij verwachten dat het nieuwe formaat niet alleen bij de leden in de smaak zal vallen, maar dat het ook anderen zal aanspreken. De verandering bevestigt des te meer dat kerkelijke tijdschriften een vitale schakel met de lidmaatschap van de kerk vormen en een erg nuttig zendingsinstrument zijn."

De formaatverandering brengt wel een wijziging in het publicatieschema met zich mee. Aanvullende fondsen zijn aangesproken om deze verandering mogelijk te maken. "Maar," zo legde broeder Hiller uit, "omdat de bladzijden een flink stuk groter zullen worden, zouden de kosten bijna verdubbelen als we twaalf nummers per jaar zouden blijven publiceren. Daarom is besloten om de reguliere nummers tweemaandelijks te laten verschijnen. Tel daarbij de twee conferentienummers op, dan komen we aan een totaal van acht nummers per jaar. Op deze manier zullen we onze lezers zelfs een gering aantal artikelen meer per jaar kunnen aanbieden. Een grootformaat tijdschrift dat tweemaandelijks verschijnt zal ons toestaan de artikelen op een aantrekkelijker wijze aan te bieden, omdat wij meer illustraties zullen kunnen opnemen."

Met ingang van 1985 zullen de reguliere nummers verschijnen in februari, april, juni, augustus, oktober en december. De publicatie van de conferentienummers zal twee maanden vervroegd worden, zodat het verslag van de aprilconferentie in augustus verschijnt en van de oktoberconferentie in februari.

Nieuw gebiedspresidium voor Europa rijk aan ervaring

Europa bevindt zich in de ogen van iedere Braziliaan aan de andere kant van de wereld, maar voor ouderling Joseph B. Wirthlin is het niet meer dan een stap in zijn streven zichzelf in dienst van de Heer te stellen. Op het moment van zijn jongste roeping als president van het nieuw gevormde gebiedspresidium voor Europa diende ouderling Wirthlin van het Eerste Quorum der Zeventig als uitvoerend bestuurder in Brazilië. Woonachtig in Salt Lake City, reisde hij geregeld naar Brazilië om daar toezicht te houden op het werk. Zijn nieuwe roeping in Europa echter brengt voor hem en zijn gezin een verhuizing naar Frankfort met zich mee.

Zijn raadgevers in het presidium zijn de ouderlingen Derek A. Cuthbert en Russell C. Taylor, eveneens leden van het Eerste Quorum der Zeventig.

Ouderling Wirthlin (67) werd in Salt Lake City geboren, alwaar hij de University of Utah bezocht - hij speelde in het football-team van de universiteit - en maakte naam als zakenman.

Als jongeman vervulde hij een full-time zending in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. Na voldoende ervaring te hebben opgedaan in verschillende ring- en wijkfuncties, onder andere die van bisschop, werd

hij in 1971 geroepen als eerste raadgever in het algemeen zondagschoolpresidium. In april 1975, werd hij aangesteld als assistent van het Quorum der Twaalf, en het jaar daarop als lid van het Eerste Quorum der Zeventig.

Als algemene autoriteit hield hij eerst toezicht op de kerk in Europa en in delen van de Verenigde Staten, waarna hij geroepen werd als uitvoerend bestuurder voor Brazilië.

Hij en zuster Elisa Wirthlin, geboren Young Rogers, trouwden in 1941 in de tempel te Salt Lake City. Zij zijn de ouders van acht kinderen.

Ouderling Cuthbert, 58 jaar geleden in Engeland geboren, werd in 1951 met zijn gezin gedoopt nadat zij door de full-time zendingen waren onderwezen. Na in verschillende kerkfuncties te hebben gediend, onder andere tweemaal als ringpresident, als raadgever van vier zendingspresidenten, als president van het Zendingengebied Edinburgh Scotland en als regionaal vertegenwoordiger van de Twaalf, werd hij in 1978 geroepen als lid van het Eerste Quorum der Zeventig. Hij diende tijdens de Tweede Wereldoorlog bij de Britse luchtmacht in India, Hong Kong en Birma, en studeerde vervolgens cum laude af in economie en rechten aan de University of Not-

tingham. Nadat hij zijn studie voltooid had vond hij werk bij een Brits chemisch bedrijf, en werd hij belast met projecten overzee.

Hij en zijn vrouw, Muriel Olive Mason, zijn de ouders van zes dochters en vier zonen.

Ouderling Taylor werd in april 1984 geroepen als lid van het Eerste Quorum der Zeventig. Ten tijde van deze roeping diende hij als regionaal vertegenwoordiger in Colorado. Hij heeft de functie van regionaal vertegenwoordiger ook in andere delen van de Verenigde Staten vervuld, en

was president van het Zendingsgebied Atlanta Georgia. Ook heeft hij niet minder dan negen jaar gediend als president van de Ring Denver West Colorado, en in verschillende andere ring- en wijkfuncties.

Hij werd geboren in Red Mesa (Colorado), studeerde af in economie aan de Brigham Young University en diende tijdens de Tweede Wereldoorlog bij de Amerikaanse marine. Hij is getrouwd met Joyce Elaine Mortensen en zij zijn de ouders van vier zonen en twee dochters.

Joseph B. Wirthlin
President

Derek A. Cuthbert
1^e Raadgever

Russell C. Taylor
2^e Raadgever

Seminarietopdag voor Ringen Den Haag en Utrecht

Op 30 juni werd er in Utrecht een topdag gehouden voor beide ringen. Deze topdag begon met een geestelijk gedeelte verzorgd door president van Damme van de Ring Utrecht Nederland. Tijdens dit gedeelte werden twee seminariediploma's uitgereikt, de andere drie die een diploma hadden verdiend, waren niet aanwezig. Er werden toespraken gehouden door broeder M. Jongkees, president van Damme en president Hulleman. Broeder D. Oddens jr. speelde een stuk op de piano, waarna zuster A.A. de Bruijn een tekstspel leidde waarin een

aantal jongelui uit de Ring Den Haag en de Ring Utrecht tegen elkaar speelden. Het was spannend. Voor de juiste antwoorden kregen ze 'bouwstenen' voor een fundament (zie Helaman 5:12 - een van de teksten die de jongelui op het seminarie leren). Aanvankelijk liep de Ring Utrecht al snel voor maar tegen het eind liep de Ring Den Haag in. Voor de laatste twee vragen konden ze een plaat van Christus en een uit karton geknipt stelletje verdienen. De Ring Den Haag sleepte deze beide prijsjes in de wacht. Jammer voor de Ring Utrecht.

Gelukkig was het weer inmiddels opgeknapt zodat de activiteiten niet in het water vielen. Het begon met stellingen, steppen, hardlopen, ringsteken, zaklopen tegen een hel-linkje, met een rietje erwten uit een bord water zuigen, hardlopen met iemand anders op de rug, kauwgom belblazen, trefbal (waarbij de bal maar vier keer in de nabijgelegen singel belandde) en touwtrekken. Zeer gevarieerd en gezellig, ondanks de wachttijden die regelmatig ontstonden.

Daarna werden eindelijk de picknickdozen, die bij binnenkomst door de meisjes werden ingeleverd, tevoorschijn gehaald. De jongens betaalden hiervoor een bedrag dat ten goede kwam van het zendingsfonds. Door middel van de nummertjes werden stelletjes gevormd en kon men aan de maaltijd beginnen. De verschillende dozen hadden een zeer gevarieerde en smake-

lijke inhoud. Maar twee heren namen de doos van de dame over toen ze een plekje gingen zoeken voor hun lunch - een van deze twee ver-raadde later waarom: er zat eten in de doos en daar paste hij zelf graag op.

's Avonds werd er gedanst. De muziek werd verzorgd door twee broeders uit Zeist; een aantal meisjes zong een liedje; zuster Fikkerman demonstreerde met een groepje een aantal volksdansen, het publiek kreeg ook de kans mee te doen; de broeders Mooy en M. Jongkees zongen enige liederen en natuurlijk waren er de versnaperingen.

Al met al was het een geslaagde dag. Alleen jammer dat er zo weinig jongelui een seminariediploma hadden verdiend en dat we zoveel vertrouwde gezichten moesten missen.

ERGENS TUSSENIN

Betty Lou Mell

Vanaf zijn derde jaar was Tommy Tipana ieder jaar samen met zijn opa, Utak, een poosje de wildernis ingegaan om de oude gebruiken van zijn volk te leren. Maar Tommy's vader was een moderne eskimo, die in een stevig houten huisje woonde en gebruik maakte van een sneeuwscooter. Hij had het niet begrepen op de oude gebruiken, maar hij vond het goed dat Tommy zoveel mogelijk leerde van Utak.

Toen Tommy tien was, nodigde opa Utak hem uit voor een reisje over de Anaktuvuk-pas met de hondenslee. En dus zwaaide Tommy zijn ouders op een vroege ochtend gedag, waarna hij lekker onder de berehuid op grootvaders slee ging liggen. Utak liet de lange zweep knallen, en de honden begonnen de slee in de richting van de sneeuwbedekte toendra te trekken. De reis was begonnen.

Aan het eind van de dag spanden Utak en Tommy het hondenspan uit en voerden hen lange repen kariboevlees. Daarna tikte Utak op de harde sneeuw met zijn *ayoutak*, een lange stok die gebruikt wordt om te peilen, en luisterden ze of ze het goede geluid terugkregen. „Een goede plek”, zei Tommy en wees naar de grond.

Zijn grootvader glimlachte en knikte. „Ja, jongen, de sneeuwbank is diep en stevig hier. We kunnen er een goed iglo van maken. Je leert het al goed.”

Samen sneden zij blokken sneeuw en stapelden ze op. Daarna stopten ze de naden en kieren dicht met losse sneeuw en lieten alleen een kleine opening om de iglo in en uit te kunnen gaan. Ze maakten een vuurtje en het was warm en gezellig om er de nacht door te brengen. Vervolgens zaagden ze een gat in het ijs en ving een vis voor hun avondeten. Terwijl ze zaten te smullen bij het licht van de dansende vlammen, lachte Utak zijn kleinzoon toe, want hij was tevreden met hem. „Het is goed dat je de gebruiken van ons volk leert,” zei Utak bemoedigend. „Binnenkort zullen er maar weinig mensen zijn die ze nog kennen, en de nieuwe manieren zijn verkeerd.”

„Maar vader doet het wel op de nieuwe manier,” zei Tommy, die nu een beetje in de war was. „Hoe kunnen die dan verkeerd zijn?”

„Je ouders gaan naar de winkel om eten en kleren te kopen. Ze weten niet meer hoe ze moeten vissen en jagen en huden looien en naaien. Ze hebben geen hondenslee, maar een sneeuwscooter. Alles wat we nodig hebben ligt direct buiten onze iglo, Tommy, als we maar weten hoe we het moeten gebruiken.”

Utak ging slapen en Tommy lag opgeord in zijn berehuid naar de vlammen van het vuur te kijken. Hij hoorde hoe de wind buiten floot, terwijl de sneeuw alles met een witte deken bedekte. Hij vroeg zich af

welke manier inderdaad de beste was — de oude of de nieuwe. Hij vond ze allebei fijn.

De volgende ochtend vroeg aten en kleeadden Tommy en Utak zich vlug aan, want het vuur was haast uit. Tommy bond repen kariboehuid om de zolen van zijn laarzen heen, zodat hij niet uit zou glijden.

Hij trok de kap van zijn bontjak zo ver mogelijk over zijn gezicht heen en kroop naar buiten, de heldere witheid van de nieuwe dag tegemoet. De honden, die de sneeuw uit hun vacht schudden, blaften en trokken aan hun tuig, terwijl Tommy hun reepjes bevroren walvisspek toevoegde. Nadat ze gegeten hadden, spande Tommy hen weer in voor de slee en wachtte op Utak. Maar Utak kwam alsmar niet tevoorschijn.

„Opa!” riep Tommy, geknield bij de kleine deuropening. „De honden zijn klaar.”

„Tommy, kom eens hier,” klonk het nauwelijks hoorbare antwoord van zijn grootvader.

Tommy kroop terug de iglo in. Zijn grootvader zat tussen hun spullen tegen de muur geleund. Met zijn ene hand wreef hij over zijn borst.

„Opa,” fluisterde Tommy, „bent u ziek?”

Utak wenkte zijn kleinzoon dichterbij. „Je moet me hier achterlaten, Tommy. Ik ben een zieke, oude man, en dat is wat er volgens de oude gebruiken met zieke, oude mensen moet gebeuren.”

„Dat kan ik niet!” riep Tommy. „U bent mijn opa.”

„*Adjornamat* (zo is het leven)” zei opa en schudde langzaam met zijn hoofd. „Doe nu wat ik je zeg! Laat me hier achter. Neem de slee en ga terug naar je ouders . . . maar vergeet de oude gebruiken niet.”

„Ik laat u hier niet achter, opa,” antwoordde Tommy. „Er is nog zoveel dat ik niet weet en u bent de enige die mij die dingen kan leren.”

Tommy haastte zich naar buiten om een brede reep balein van de slee te ha-

len. „Hier zo, opa. Laat mij u helpen.”

Tommy hielp Utak om op het balein te gaan zitten en trok hem vervolgens naar de slee toe. Utak klom er heel langzaam op en Tommy stopte de berehuiden om hem heen. Daarna laadde hij hun paar spulletjes in en liet de honden de slee draaien in de richting van huis. Zijn grootvader sliep.

De honden wisten dat Utak hen niet mende en ze gromden en wilden niet trekken. Tenslotte nam Tommy de zware zweep op, en gaf hen het bevel zoals zijn opa daarvoor zo vaak had gedaan. De zweep knalde in de ijskoude lucht van de ochtend; de hond die vooraan liep gromde nog één keer, maar begon toen toch te trekken. Ze hadden nu een nieuwe baas, maar hij had veel van de oude geleerd.

De ene kilometer na de andere vloog de slee over de bevroren toendra zonder opa om haar te sturen. Maar de jongen herinnerde zich alles wat hij had geleerd en stuurde de slee in een rechte lijn. 's Avonds laat waren ze eindelijk thuis.

De volgende ochtend werd Utak wakker in een ziekenhuisbed met witte lakens. Er waren gordijnen voor de ramen. Een verpleegster boog zich over hem heen. „Uw kleinzoon heeft uw leven gered, meneer Tipana,” zei ze met een glimlach. „Wilt u hem zien?”

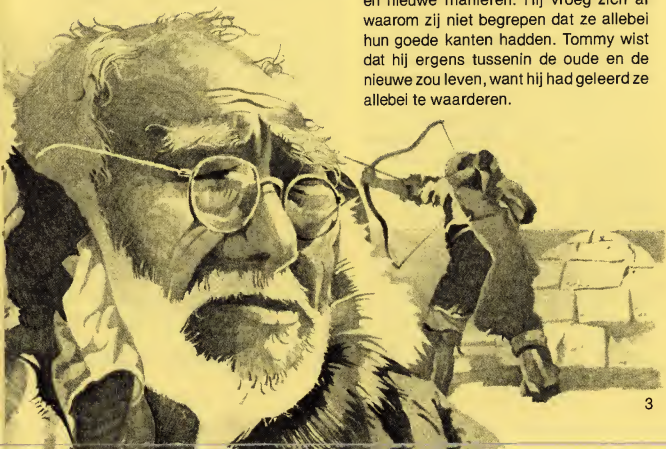
Utak knikte en Tommy liep de ziekenzaal binnen, gevolgd door zijn ouders. Hij boog zich over het bed heen en omhelsde zijn opa. „Dank u wel opa,” fluisterde hij.

„Je hebt mijn leven gered en nu bedank je mij?” vroeg Utak. Hij begreep er niets van.

„Voor de oude manieren,” zei Tommy en lachte zijn opa toe. „Als ik daar niets vanaf had geweten, had ik u niet terug kunnen brengen naar de nieuwe manieren die uw leven hebben gered.”

Tommy's vader fronste zijn wenkbrauwen. „Utak! U moet die oude manieren laten voor wat ze zijn — de nieuwe manieren zijn veel beter en veiliger.”

Tommy glimlachte bij zichzelf terwijl zijn vader en opa kibbelden over de oude en nieuwe manieren. Hij vroeg zich af waarom zij niet begrepen dat ze allebei hun goede kanten hadden. Tommy wist dat hij ergens tussenin de oude en de nieuwe zou leven, want hij had geleerd ze allebei te waarderen.

NOACH EN DE ARK

Noach leefde in een tijd waarin de mensen op aarde heel slecht waren. Zij hadden steeds gewelddadige, slechte gedachten en zij deden allerlei afschuwelijke dingen.

Ondanks alle slechtheid om hem heen, was Noach een rechtvaardige jongeman. Hij werd door zijn grootvader, Metuselach, tot het priesterschap geordend, en door de Heer geroepen om het evangelie te onderwijzen. De Heer zei tegen hem: „Mijn Geest zal niet altijd twisten met den mens; en indien de mensen zich niet bekeren, zal ik den vloed over hen heen doen komen.” Noach wist dat de mensen van niemand wilden horen dat zij onrechtvaardig waren, maar hij gehoorzaamde de Heer en riep de mensen op tot bekering. De mensen lachten erom en hoonden Noach. Zij wilden zich niet bekeren en zij geloofden niet dat zij door een vloed vernietigd konden worden.

Noach wilde niet dat de mensen zouden omkomen. Veel van hen waren vrienden en familieleden waar hij van hield, dus ging hij door met prediken en zei: „Luistert, en geeft acht op mijn woorden; Geloof, bekeert u van uw zonden en

wordt gedoopt in den Naam van Jezus Christus, den Zoon van God, evenals onze vaders, en gij zult den Heiligen Geest ontvangen, opdat alle dingen u geopenbaard worden; en indien gij dit niet doet, zal de vloed over u komen.”

Noach waarschuwde de mensen honderd jaar lang dat zij zich moesten bekeren, maar zij lachten Noach uit en weigerden te geloven. De mensen werden steeds slechter. Er waren in die dagen reuzen op de aarde, en zij probeerden Noach te doden; maar de macht van de Heer rustte op Noach, zodat hem geen kwaad overkwam.

Tenslotte was het zo ver dat er slechts acht rechtvaardige mensen op aarde waren: Noach, zijn vrouw en zijn zoons (Sem, Cham en Jafet) met hun vrouwen.

God zei tegen Noach: „Zie, ik zal alle vlees van de aarde verderven.”

De Heer had de mensen vele jaren gegeven om zich te bekeren. Hij had hen gewaarschuwd door middel van zijn getrouwe profeet, Noach. Maar nu kwam er een eind aan de tijd die zij hadden gekregen om zich te bekeren.

De Heer gaf Noach de volgende op-

dracht: „Maak u een ark van goferhout; Driehonderd el zal de lengte der ark zijn, vijftig el haar breedte en dertig el haar hoogte.” God droeg Noach op drie verdiepingen in de ark te bouwen en haar van

binnen en van buiten met pek te bestrijken om haar waterdicht te maken.

Hoewel het bouwen van zo'n grote ark een heel groot karwei zou zijn, twijfelde Noach er niet aan dat hij het kon. Samen met zijn zoons begon hij volgens Gods aanwijzingen de ark te bouwen. Zij deden er lang over en Noachs vrienden en buren

lachten hem uit omdat hij zo'n reusachtige boot zo ver van het water bouwde. Maar Noach liet zich niet ontmoedigen door de spottereien van slechte mensen. Hij vertrouwde de Heer volkomen en bekommerde zich er alleen maar om de wil van de Heer te doen.

Eindelijk was de ark af. Zij was ongeveer 172 meter lang, 29 meter breed en 17 meter hoog. De Heer was tevreden over Noach. Hij droeg Noach op zeven paar van al die vogels en dieren in de ark te nemen die volgens de wetten van die tijd rein werden geacht. Hij moest ook één paar nemen van de dieren die onrein waren, een mannetje en een vrouwtje.

God zei tegen Noach dat het over zeven dagen zou beginnen te regenen. Er werd meteen begonnen met het inladen van de verschillende dieren, vogels en insecten. Noach volgde ook de instructies van de Heer op om voor voldoende eten voor zijn gezin en alle dieren te zorgen.

Precies zoals God had gezegd, begon het zeven dagen later te regenen. Noach en zijn gezin gingen aan boord van de ark en de Heer sloot de ark af zodat zij veilig zouden zijn voor de vloed.

Veertig dagen en veertig nachten lang goot het, waardoor het land met water werd bedekt en de ark begon te drijven. Weldra werd het water zo diep, dat zelfs de hoogste bergen bedekt waren. Alles wat op de aarde leefde, zowel gevogelte als vee, als wilde dieren, als alle mensen, kwam om.

Nadat het veertig dagen had geregend, bleef het water nog 150 dagen lang op de aarde. Toen deed de Heer een wind over de aarde strijken en begon het water op te drogen.

Toen het water gezakt was, bleef de ark vastzitten op het gebergte van Ararat. Tot dusver hadden Noach en zijn familie

meer dan zes maanden lang in de ark opgesloten gezeten. Er gingen nog twee maanden voorbij voordat de toppen van de omringende bergen tevoorschijn kwamen. Veertig dagen later maakte Noach het venster van de ark open en liet een duif uit. Daar de aarde nog grotendeels met water was bedekt, kon de duif geen plek vinden om een nest te bouwen. Zij keerde terug naar de ark. Noach wachtte nog zeven dagen en liet toen de duif weer uit. Weer kwam zij terug, maar deze keer had zij een olijfblad in haar snavel. Toen wist Noach dat het water voldoende was gezakt. Na nogeens zeven dagen stuurde hij de duif weer uit. Deze keer kwam zij niet terug; zij had een woonplek gevonden op de schoongemaakte aarde.

Noach en zijn familie brachten haast een heel jaar door in de ark voordat Noach het luik opendeed en de aardbodem zag. Zij wachtten nogeens een kleine twee maanden totdat de Heer Noach zei dat het land droog genoeg was om zijn familie en alle dieren uit de ark te laten.

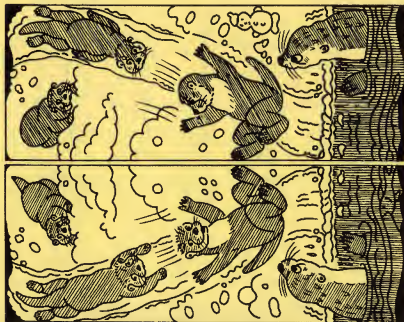
Noach was zo dankbaar, dat hij een altaar voor de Heer bouwde. Hij voelde zich ten eerste gezegend. Als teken van zijn dank offerde Noach één van ieder van de reine dieren en vogels aan de Heer. Op deze heilige manier dankte Noach de Heer dat Hij hem en zijn familie had gered en dat Hij het leven op aarde had behouden. Noach vroeg de Heer in zijn gebed om de aarde nooit meer met een vloed te verwoesten. Noachs gebed werd verhoord; de Heer sloot een verbond met Noach dat Hij nooit meer de gehele aarde met een vloed zou verwoesten. Vanaf dat moment zou de regenboog een teken zijn van dat verbond. □

(Dit verhaal staat in Mozes 8 en in Genesis 6-9.)

VOOR DE GRAP

DE SPIEGEL VAN DE OTTER

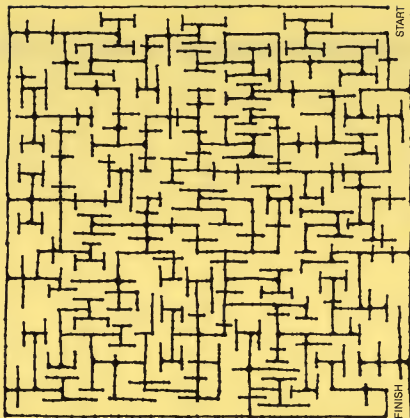
Roberta L. Fairall

Het plaatje aan de rechterkant is een weerspiegeling van het plaatje aan de linkerkant, maar het klopt niet helemaal. Kunnen jullie minstens vijf fouten vinden?

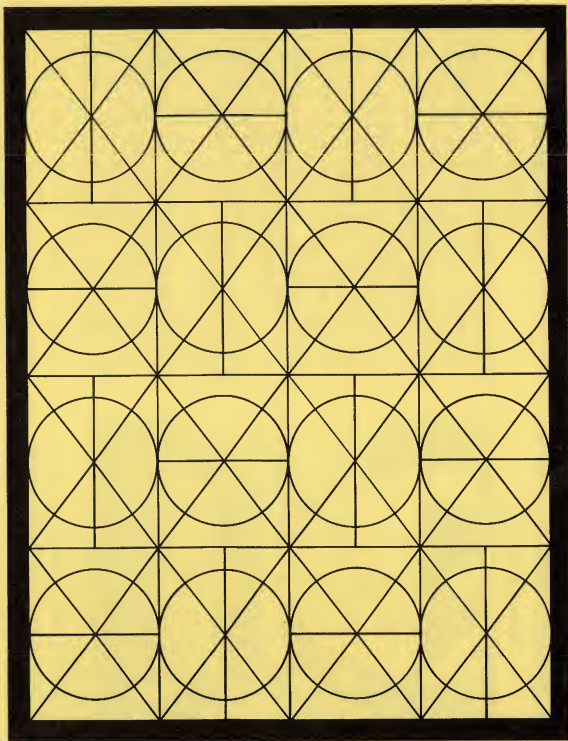
DOOLHOF

Richard Latta

BEDRIEGLIJKE DRIEHOEKJES

Sophie Wessel

Hoeveel driehoekjes kun je in deze lijntekening vinden?

Eerlijkheid

Ik heb eens iemand horen spreken over zijn geboortedorp hoog in de Zwitserse Alpen. Hij vertelde dat zijn vader, de dorpschoenmaker, aan het eind van zijn werkdag, de deur van zijn kleine werkplaats wel dicht, maar nooit op slot deed. En zo was dat ook met de andere deuren in het dorp. Er heerste in dat dorp een volmaakt wederzijds vertrouwen. Wat zou het geweldig zijn als wij ook zo konden leven.

Bij ons streven naar prestaties en succes wordt zoveel tijd besteed aan het nadenken over en het bestuderen van ingewikkelde zaken, dat we er maar zelden toe komen om over eenvoudige dingen na te denken - de kleine dingen die in wezen de basis vormen waarop wij bouwen en die onontbeerlijk is voor een sterke fundering.

Een gebouw kan hoog de lucht in torenen en wellicht bekijken we het vol ontzag omdat het zo indrukwekkend en hoog is; toch kan het niet overeind blijven staan als de fundering niet verankerd is in rotssteen of in staal en beton.

Ons karakter moet ook zo'n fundering hebben. Mag ik uw aandacht vestigen op het beginsel van eerlijkheid? Hoe komt het toch dat zo velen in de hoogstaande en verheven beginselen van de eerlijkheid geloven en dat er toch maar zo weinig

bereid zijn om strikt eerlijk te zijn? Meestal gaat het over de kleine, gewone dingen van het leven. Daar is het waar het beginsel van de eerlijkheid wordt aangekweekt. Er zijn mensen die grif toe zullen geven dat het zedelijk verkeerd is om oneerlijk te zijn waar het om grote dingen gaat, maar van mening zijn dat het te verontschuldigen is wanneer er minder belangrijke zaken mee gemoeid zijn. Is er werkelijk enig verschil tussen oneerlijkheid ten aanzien van duizend gulden of oneerlijkheid ten aanzien van een dubbeltje? Is er enig principieel verschil tussen "een leugentje om bestwil" en de meined van een getuige onder ede ten overstaan van een rechtbank of van een parlementaire commissie? Zijn er werkelijk graden van oneerlijkheid, afhankelijk van het belang van het onderwerp of de grootte van het bedrag?

Ik weet dat ons strafrecht onderscheid maakt tussen diefstal op kleine en op grote schaal. De straf die opgelegd wordt voor diefstal op grote schaal is veel zwaarder dan in het geval van diefstal op kleine schaal. Maar is er werkelijk enig principieel verschil tussen die twee? De Bijbel staat vol met vermaningen om eerlijk te zijn en er zijn talloze geboden die erop neerkomen dat we eerlijk moeten zijn. In ge-

dachten zien we ze in hoofdletters: GIJ ZULT NIET:...

Enige van de meest voorkomende voorbeelden van oneerlijkheid zijn:

1. Stelen. Ik lees maar zelden een krant, zonder een aantal verslagen tegen te komen over inbraak, roof, het weggrissen van tassen, winkeldiefstal, autodiefstal en duizend en één andere dingen.

2. Bedrog. De kranten staan ook vol over fraude, zwendel en oplichterij in de zakenwereld en andere dingen die onder de aandacht van het publiek worden gebracht. Er zijn veel jongelui die bereid zijn zich door afkijken en spieken door hun schooljaren en examens heen te werken.

3. Overtreding van de verkeersregels. Men kan niet fundamenteel eerlijk zijn en tegelijkertijd de wetten overtreden die door de maatschappij en de overheid in het leven zijn geroepen voor het welzijn van anderen.

4. Niet het beste gebruik maken van zijn tijd. Hoe meer ik hierover nadenk hoe meer dit aspect van oneerlijkheid ook mij treft.

Vaak halen we de passage uit de Schriften aan die luidt:

"De mensen zijn opdat zij vreugde mogen hebben." Er is een vreugde die ons ten deel valt wanneer wij eerlijk zijn. Laat mij u vertellen hoe. Door eerlijk te zijn kunt u het gezelschap van de Heilige Geest hebben. Overtredingen van de eerlijkhedswet zullen u beroven van deze twee grote zegeningen. Zou u kunnen geloven dat iemand die in staat is om

te liegen of te bedriegen het gezelschap van de Heilige Geest kan hebben?

Als we gevoelig zijn voor onze banden met de Heiland, dan moeten we niet alleen in de grote maar ook in de kleine dingen eerlijk zijn. We moeten altijd bedenken dat we nimmer alleen zijn. Er is geen enkele daad die niet waargenomen wordt; geen woord dat niet gehoord wordt; geen gedachte die in de geest van de mens opkomt, die niet bij God bekend is. Er is geen duisternis die onze daden kan verbergen. We moeten nadenken eer we handelen. Denkt u dat u alleen kunt zijn bij het begaan van een oneerlijke daad? We moeten eerlijk zijn tegenover onszelf. Als we het gezelschap van de Heilige Geest willen hebben, moeten we eerlijk zijn! Tegenover onszelf, tegenover God en tegenover onze naasten. Dit brengt ware vreugde.

In de eerste plaats moeten we eerlijk zijn in ons persoonlijk leven. Het is een prachtig iets het vaste besluit te nemen om volmaakt eerlijk tegenover onszelf te zijn, volkomen onkreukbaar te zijn. Sta uzelf niet toe op een minderwaardige manier te handelen. Wees trots op uzelf, werkelijk trots.

Ontwikkel zelfrespect, een zelfverzekerde houding, persoonlijkheid en bovenal eerlijkheid in alle aspecten van uw persoonlijk optreden. U weet niet hoeveel mensen op u letten en u tot voorbeeld nemen. Ieder van ons moet eerlijk zijn in zijn persoonlijke levenswandel, opdat anderen iemand kunnen volgen die oprecht is en die door zijn daden goede lessen leert. Anderen rekenen er op dat u een voorbeeld zult zijn

van rechtmatige trots, geduld en rechtschapenheid. Anderen houden u in de gaten - vaak ongemerkt - en zij zullen niet door u worden teleurgesteld. Zij rekenen op u en op uw voorbeeld, zodat zij op hun beurt vooruitgang kunnen maken en anderen ten goede kunnen beïnvloeden.

Om dit te doen moet u eerlijk tegenover uzelf zijn.

Het is geweldig wanneer anderen zien hoe u functioneert, uw gedrag aanschouwen en door uw voorbeeld worden opgebouwd en geïnspireerd.

Ten tweede moeten we eerlijk zijn tegenover onze naasten.

Wij moeten eerlijk zijn in onze betrekkingen met vrienden en anderen waar wij mee in contact komen - niet onoprecht of gekunsteld, maar oprecht in al onze woorden en daden. Wanneer wij ons woord geven staat dit voor alles wat goed is in ieder van ons. Wij mogen niemand van hen waar wij mee omgaan misleiden. Wij mogen ons niet anders voordoen dan wij zijn. Als wij gevoel voor eigenwaarde bezitten en eerlijk zijn tegenover onszelf, zal een oprecht gedrag tegenover anderen een vanzelfsprekend gevolg zijn.

Ten derde moeten we eerlijk zijn in ons werk.

Een slechte instelling tegenover ons werk kan ten koste gaan van de kwaliteit van hetgeen wij doen. Met een bepaalde slechte houding - de "tijdelijk - werk - mentaliteit" - hebben wij waarschijnlijk allemaal weleens te maken gehad. Daarbij denken wij dat we een bepaalde baan maar voor korte tijd zullen hebben in een korte periode van ons

leven - alleen maar de zomermaanden bijvoorbeeld, of terwijl we moeten bijverdienen voor onze studie, of terwijl we uitkijken naar een betere baan. Misschien werken we alleen een poos om uit de schulden te komen.

Bij elke positie die we aanvaarden, bieden we onze eerlijkheid, onze onkreukbaarheid en onze goede naam aan. Zoals de Heer heeft gesteld behoren we altijd te werken alsof het voor jaren zou zijn. Het zijn de werken die we doen die ons tenslotte vormen tot hetgeen wij worden.

Ten vierde moeten we bovenal eerlijk zijn tegenover God.

Wij moeten God leren kennen en tot de overtuiging komen dat Hij leeft en dat Hij ons zal helpen. Door de jaren heen heb ik geleerd dat wanneer ik antwoorden nodig heb over het aanpakken van een crisis, van mensen en van geschilpunten, ik mij tot God moet wenden. God zal ons helpen bij alles wat wij doen als wij afgestemd blijven op de Geest en als wij Hem aanroepen. Wij moeten onze toekomst plannen met Hem in onze woning, in ons gezin en in onze betrekkingen met anderen. Als wij van Hem onze oudste vennoot maken, zal ons leven succesvol zijn.

Een jonge knaap, Joseph Smith, heeft ons een van de grootste voorbeelden gegeven van eerlijkheid tegenover God, toen hij op een ochtend in het voorjaar van 1820 de meest oprechte gevoelens van zijn hart uitstortte voor zijn Vader in de hemel. Het antwoord dat hij daarop ontving: "Deze is Mijn geliefde Zoon - hoor Hem!" vormde de aanleiding van de herstelling van het

evangelie in deze tijd. De volledige eerlijkheid van een veertienjarige jongen heeft een grotere uitwerking gehad op onze tijd dan welk andere hedendaagse gebeurtenis dan ook. Eerlijkheid is een levensstijl. Een karaktereigenschap. Het is een deugd die wij ons stap

voor stap eigen maken bij onze omgang met anderen, in ons werk en bij onze betrekkingen met God. Het gaat onze plicht niet te boven om eerlijk te zijn. Eerlijk zijn is onze plicht.

J.W.H. Scholte

Pinksterconferentie 1984

De pinksterconferentie voor de jonge-volwassenen en jonge-bijzondere-belangen werd op 11 juni 1984 in Rotterdam-Noord beëindigd. Deze conferentie was op vrijdag 8 juni begonnen met een gezellige talentenavond waarop door verschillende jongelui iets werd opgevoerd. Bijvoorbeeld, een optreden van de twee kleinste zusters: Eva Katipana en Ingrid Brouwer waren met behulp van de armen van twee jongens meer dan de helft kleiner geworden. Er werd ook gitaar gespeeld en samen gezongen. De avond werd afgesloten met bekende sprookjesfiguren uit Rotterdam-Zuid: Hans en Grietje, Roodkapje, Klein Duimpje en het kleine geitje. De jonge-volwassenen en jonge-bijzondere-belangen uit zes verschillende landen (Duitsland, België, Frankrijk, Groot-Britannië, Verenigde Staten en Nederland) werden zaterdagmorgen officieel welkom geheten door bisschop Stam

(Rotterdam-Noord) en bisschop 't Hoen (Rotterdam-Zuid). Zij hadden beiden het thema van de conferentie "Het plan van zaligheid" tot onderwerp van hun toespraak gekozen. Deze toespraken werden door Chrissy Schildermans rap in het Duits vertaald.

Broeder Schulders (patriarch) behandelde na het ontbijt het thema. Hij legde er de nadruk op dat wij in de laatste bedeling leven en dat de wederkomst van onze Heiland zeer nabij is. Hij daagde daarom iedereen uit om standvastig te blijven in het geloof en alle geboden te onderhouden.

's Middags werd er gepicknickt in het zonovergoten Kralingse Bos. Later werd er in een sportcomplex volleybal en basketbal gespeeld.

's Avonds gingen we met z'n allen terug in de tijd - naar de triomfjaren van Buddy Holly, Elvis Presley, Bill Haley en vele andere Rock-n-Rollsterren.

Verschillende jongelui droegen dan ook kleding uit die tijd. Jan Oostveen (Zeist) en Bernd Günter (Keulen) werden na afloop beloond voor hun originele kleding. Uiteraard werd er op deze avond veel gejuerd en werden er andere Rock-n-Rollstuntjes uitgevoerd.

Zondagmorgen had men zich in het net gestoken voor de vergaderingen. Deze vergaderingen waren in samenwerking met de bisschop van de Wijk Rotterdam-Noord helemaal aangepast aan de bezoekers. In de avondmaalsvergadering werd onder leiding van Claire Verschoof (Eindhoven) en Michael Stigter (Utrecht) door jonge-volwassenen en jonge-bijzondere-belangen het mooie lied "Dedication" gezongen.

De van te voren ingeleverde vragen werden 's middags zeer deskundig beantwoord door president van Dam (zendingspresident), president Hulleman (van de Ring Den Haag)

en zuster van der Put (Den Haag). De bespreking van de vele fascinerende vragen was zeker de moeite waard.

Broeder Bijkerk was de spreker op de haardvuuravond en behandelde met veel gevoel voor humor het plan van zaligheid, waarbij dolkomische voorbeelden werden gehanteerd.

Maandagmorgen werd de pinksterconferentie besloten met een getuigenisvergadering die tweeënehalf uur duurde, waarbij in verschillende talen sterke getuigenissen werden gegeven. Na afloop zei een Engelse jonge-volwassene dat hij niet alles had kunnen verstaan, maar dat hij zeer zeker de Geest had gevoeld.

Daarna werd afscheid genomen met de gebruikelijke kusjes en omhelzingen, met "Auf Wiedersehen", "Goodbye", "Au revoir" en Tot ziens".

Wilt u iets geplaatst hebben in deze pagina's?

Stuur dan de tekst naar het Kerkelijk Vertaalbureau, Parkstraat 38, 3581 PL Utrecht.

Foto's - die om een goede afdruk te garanderen zwart/wit en hoogglanzend moeten zijn - en andere illustraties verlevendigen uw tekst!

STA PAL!

Geef niet toe.
Alleen omdat
anderen 't
doen, wil dat nog
niet zeggen
dat 't goed is.

vervangen door een gevoel van vrede en harmonie."

Wij hoeven alleen te wedijveren met onszelf. Hoewel zij niet precies weten waarom er zoveel verschillen bestaan in de mate van talenten en gaven, is het belangrijkste te begrijpen dat wij *individuen* zijn die hun afzonderlijke wegen afleggen. Wanneer wij niet meer met anderen wedijveren, kunnen we onze vooruitgang zelfs toe laten nemen. We zullen niet zo ontmoedigd raken en dus produktiever zijn. We kunnen ernaar streven beter te zijn dan we gisteren, verleden week, verleden maand of verleden jaar waren. Melani leerde de volgende belangrijke les: „Vroeger deed ik niets anders dan naar mijn grote zus kijken, die niet alleen prachtig piano kon spelen, maar ook zong, danste, schilderde, schreef en tekende. Ik probeerde alsmáar iets te bedenken dat zij niet deed en waarin ik haar zou kunnen overtreffen. Maar omdat zij zo veelzijdig was, kon ik dat niet. Op een gegeven ogeblik probeerde ik het ook niet meer.

Ik was getrouwd en had twee kinderen voordat ik mijn gevoelens en ontmoediging wegens mijn gebrek aan talenten begon te analyseren. Ik had altijd piano willen spelen, maar had nooit les willen hebben omdat mijn zus zo geweldig speelde. Eindelijk trof de gedachte me. Wat gaf het dat Jeanne zo goed speelde? Wat maakte dat voor mij uit? Als ik wilde spelen moest ik dat eenvoudig doen omdat ik wilde leren.

Dus nam ik pianoles. Aanvankelijk hinderde het mij dat ik met zulke eenvoudige stukjes bezig was terwijl Jeanne een moeilijke sonate leerde. Maar weldra had ik zoveel plezier in hetgeen ik deed, dat dit geen punt meer was. Ik speel wellicht niet zo goed als mijn zus — en zal dat mis-

schien nooit doen — maar ik heb er met de dag minder last van. Ik ben zo blij dat ik er eindelijk een eind aan heb gemaakt dat de vaardigheden van een ander mijn vooruitgang belemmeren."

De boodschap in de gelijkenis van de talenten is duidelijk. Wat ons precies gegeven is, is minder belangrijk dan hetgeen wij ermee doen. De dienstknechten die vijf en twee talenten werden toevertrouwd, werden beiden gepezen omdat zij hetgeen zij bezaten hadden vermeerderd. De dienstknecht die berispt werd was degeen die het hem gegeven talent in de grond had verborgen. (Zie Matteüs 25:14-30.)

Ons leven kan worden verrijkt naarmate wij leren de successen en goede eigenschappen in het leven van anderen te waarderen. Het is niet moeilijk om degenen die vroeger leefden — de grote kunstenaars, schrijvers, wetenschappers, componisten, wijsgeren en andere grote zielen — te beschouwen als mensen die positief aan ons leven bijdragen. Maar wij hebben dagelijks te maken met „gewone” mensen wiens talenten en vaardigheden een hulp voor ons zijn en door wiens gaven en goedheid wij geïnspireerd worden. Naarmate wij leren alleen met onszelf te wedijveren, kunnen we een hogere en meer op die van Christus gelijkende waardering krijgen voor de successen en kwaliteiten van anderen. Wij kunnen onze negatieve gevoelens kwijtraken naarmate wij onze eigen levensweg afleggen. Wij kunnen leren ons te verheugen in uitmuntendheid, ongeacht van wie die is. Wij kunnen vreugde ervaren bij het aanschouwen van leders vooruitgang — met inbegrip van onze eigen vooruitgang.

Bij haar bezoek aan een kunsttentoonstelling, was Caroline jaloers op het-

geen een vriendin had gepresteerd. Toen dacht ze: „Waarom zou ik in vredesnaam jaloers zijn? Ik bof dat Lien dit talent heeft om met anderen te delen en ik moet dankbaar en geïnspireerd zijn vanwege de moeite die zij zich heeft getroost om dat talent te ontwikkelen.”

Samen werken en elkaar opbeuren maakt ieders weg naar vooruitgang gemakkelijker en vreugdevoller. Hoewel wij allemaal verschillende wegen bewandelen, kunnen wij de ander op zijn weg toch bijstaan. Mensen voelen 't wanneer we aan hun kant staan, oprecht van hen houden en willen dat zij slagen. En dit vormt geen beletsel voor onze eigen vooruitgang. We kunnen de weg zo zelfs duidelijker zien. President Kimball herinnerde ons eraan dat onszelf verliezen één van de beste manieren is om onszelf te „vinden”:

„Wanneer wij onze medemensen dienen,” zei hij, „worden zij niet alleen door onze daden geholpen, maar zien we onze eigen problemen in een beter perspectief. Wanneer we ons meer bekommeren om anderen, is er minder tijd om ons druk te maken over onszelf. Te midden van het wonder van het dienstbaar zijn, is daar de belofte van Christus dat als we onszelf verliezen, we onszelf zullen vinden. (Zie Matteüs 10:39.)

Niet alleen 'vinden' we onszelf doordat we een beter besef krijgen van de leiding in ons leven, maar hoe meer we onze naasten op de juiste wijze van dienst zijn, hoe meer onze ziel tot ontplooiing komt. We krijgen als mens meer betekenis naarmate we anderen dienen. We worden wezenlijker naarmate we anderen dienen. Ja, het is zelfs eenvoudiger onszelf te 'vinden' omdat er zoveel meer te vinden is!” („Dienstbaarheid,” *De Ster* van december 1976, blz. 1.)

Toen hem werd gevraagd of zijn grote talent om te onderwijzen aangeboren was, glimlachte Johan. „Pertinent niet,” antwoordde hij. „Aanvankelijk had ik grote problemen met mijn zenuwen en grote moeite om mezelf uit te drukken. Het was pas toen ik ophield aan mezelf te denken en begon na te denken en te bidden over hoe ik mijn leerlingen kon helpen — hoe ik hen aan kon moedigen en motiveren om zichzelf ten volle te ontplooiën — dat ik een betere onderwijzer werd.” Naarmate Johan zichzelf *verloor*, *vond* hij zichzelf.

En wat was het onlangs verheffend om te horen wat twee zusters in de zustershulpvereniging tegen elkaar zeiden nadat één van hen haar eerste, zeer inspirerende les had gegeven: „En je zei notabene dat je 't helemaal niet kon! Ik heb me nog nooit zo betrokken gevoeld bij zo'n inspirerende les.”

Het moest wel lukken met jouw bemoeidigende gezicht vóór me,” antwoordde de eerste. „Dankjewel, lieve vriendin. Je bent werkelijk het antwoord op mijn gebed.”

Is er wel een grotere dienst denkbaar dan het aanmoedigen van anderen? En naarmate we in anderen geloven, hen aanmoedigen en ons verheugen in hun vooruitgang, zullen wij het gemakkelijker vinden om zelf succes te hebben en vooruitgang te maken. Al doénde volgen wij de Heiland na, die zich ervoor inzette anderen te helpen om vreugde en succes in het leven te hebben. En terwijl Hij dat deed, vorderde ook Hij in de richting van zijn hoge potentieel. (Zie *Leer en Verbonden* 93:12-14.) □

Anya Bateman, moeder van vier kinderen, is lerares in de zondagsschool van haar wijk in Salt Lake City.

EEN VADER VINDEN

Abraham Kimball

Opmerking van de redacteur: Abraham Kimball (zoon van Heber C. Kimball, één van de eerste apostelen van deze bedeling) werd destijds elders opgevoed door familie die de kerk niet welgezind was. In 1862 reisde hij naar Salt Lake City, waar zijn vader raadgever van president Brigham Young was, en leerde te houden van zijn familie en hun geloof. Het volgende verhaal is gebaseerd op het eigen verhaal van Abraham Kimball, dat in de archieven van de kerk bewaard is gebleven.

Toen we bij de weg naar Fort Hall (Idaho) aankwamen, kreeg James Spicer, de man met wie ik naar Californië reisde, te horen dat er enige huifkarkaravanen door Indianen waren aangevallen. Hij besloot van plan te veranderen en door Utah te reizen.

„Ik zal moedig sterven,” zei ik tegen hem, daar ik als vanzelfsprekend aannam dat de mormonen mij zouden afmaken — of nog erger.

Tot dan toe hadden de anderen in ons gezelschap er geen idee van uit wat voor nest ik stamde. Ik besloot dat ik Spicer maar beter in kon lichten.

„Mijn vader woont in Utah.”

„Zo, en wie is dat dan wel?”

„Dat weet ik niet zeker,” antwoordde

ik. Dat klopte. Ik wist het niet precies, maar ik wist wel dat het moeilijkheden zou geven.

„Ze zullen waarschijnlijk proberen om me gevangen te nemen,” zei ik.

„We kunnen onmogelijk de weg over Fort Hall nemen,” antwoordde hij. „Veel te riskant. We moeten wel door Utah.”

Spicer glimlachte. „Je overleeft het wel.” Hij klom weer op de bok en liet zijn ossenspan de wagen keren in de richting van de Utah „trail”.

Het was een nachtmerrie. We waren al te ver om in mijn eentje terug te keren. Waar ik mijn leven lang de meeste angst voor had gekoesterd zou gebeuren. Ik was opgegroeid met een verbitterde vooroordeel tegen mormonen en koesterde een intens haatgevoel. De naam was voor mij synoniem met een afschuwelijk monster. Vaak droomde ik dat ik door hen gevangen werd genomen en als ik weer wakker werd stelde ik me voor hoe mijn leven in gevangenschap bij hen zou zijn — gekooïd als een wild dier.

Ik had nog nooit een mormoon gezien en ik kon me mijn vader niet herinneren. Wat ik van hem wist was mij verteld door mijn grootvader en zijn familie. Mijn vader was vertrokken naar Utah toen ik nog maar een jaar was, waarbij hij zijn twee vrouwen (mijn moeder, Clarissa, en haar

Heber C. Kimball

zuster, Emily), mijn broer Isaac en mij bij mijn grootvader, Alpheus Cutler, achterliet. Slechts drie vrouwen waren met die eerste groep meegereisd. De meeste vrouwen werden achtergelaten in de hoede van een betrouwbaar iemand, een familielid of vriend, en reisden in de loop van de volgende jaren door naar Utah.

Mijn moeder stierf ongeveer twee jaar later, en een paar maanden daarna stierf ook mijn tante Emily. Grootvader verhuisde naar Manti (Iowa), waar hij zijn eigen kerk stichtte, die hij „De ware kerk van de heiligen der laatste dagen” noemde.

Hij veroordeelde het meervoudig huwelijk en de wet van tiende en leerde zijn

volgelingen dat Joseph Smith weliswaar een waar profeet van God was, maar dat Brigham Young niet zijn rechtmatige opvolger was. Hij verklaarde zichzelf als de ware leider, die de bevoegdheid bezat om het werk in de laatste dagen voort te zetten.

Mijn broer Isaac en ik werden slecht behandeld door mijn grootvaders familie. We werden lastiggevallen en uitgescholten omdat we uit een polygaam gezin kwamen. Bij het minste of geringste dreigden ze ons naar Utah te sturen, waar de mormonen, volgens hen, korte metten met ons zouden maken.

Ons werd geleerd dat als we te lang in het bos bleven, de mormonen ons te pakken zouden krijgen en ons zouden ontvoeren. Meer dan eens werden we tijdens het bessen plukken opgeschrikt door geritsel in het kreupelhout. Dan lieten we onze mandjes vallen en zetten 't op een lopen als angstige antilopen. We keken niet om voordat we thuis waren.

In het voorjaar van 1862 werd ik naar Hamburg (Iowa) gestuurd, waar ik een week bij mijn oom, Edwin Cutler, logeerde. Hij vroeg of ik zin had met hem mee te gaan naar Californië. Daar had ik wel oren naar.

De reis verliep voorspoedig, totdat we bij het plaatsje Julesburg (Colorado) aan de Platte waren. Op een ochtend had ik wat langer geslapen dan anders en was niet voor zonsopgang opgestaan. Mijn oom schudde me wakker en zei dat hij me niet had meegenomen om mij te bedien, maar om door mij te worden bediend. Hij zei dat hij me graag mee wilde hebben als knecht.

Een paar dagen later vroeg mijn tante of ik wist waar mijn oom mij heenbracht.

„Californië, natuurlijk,” luidde mijn antwoord. „Waar anders?”

„Hij brengt je naar je vader in Utah,” zei ze.

Ik besloot zo gauw mogelijk mijn eigen weg te vinden. Toen we in Laramie (Wyoming) aankwamen, wenkte iemand die een poosje met ons was meegereisd me.

„Ik heb begrepen dat je er niets voor voelt om naar Utah te gaan,” zei hij.

Ik knikte. Hij vertelde dat hij van plan was de weg naar Fort Hall te nemen, die om Utah heen liep, en dat hij had gemerkt dat mijn oom me niet al te best behandelde. Hij bood aan me mee te nemen als ik daar zin in had.

Twee dagen later kwam mijn oom naar me toe en zei: „Abe, drijf het vee bijeen. Vanmiddag vertrekt er een karavaan en wij kunnen met hen mee.” Ik vertelde hem dat ik niet van plan was met hem verder te trekken en dat ik met Spicer naar Californië ging.

Toen het tot mijn oom doordrong dat hij me er niet van kon weerhouden met Spicer mee te gaan, zei hij dat hij iedere mormoon die hij tegenkwam zou vertellen dat een van Heber C. Kimballs verloren jongens een eindje achter hem aan reisde. Ik had gehoord dat Heber C. Kimball één van de leiders van de mormonen was en hierdoor werd mijn angst om naar Utah te gaan nog groter.

En nu was ik inderdaad op weg naar Utah. Er was geen weg terug. Ik ging mijn ondergang tegemoet.

Bij de pont over de Green River (Wyoming) kregen we weer last. We kwamen een mormoon, Lewis Robinson, tegen, die, toen hij mijn verhaal had gehoord, vroeg of ik van plan was mijn vader op te zoeken wanneer ik in Salt Lake City aankwam.

„Als ik het kan vermijden, niet,” antwoordde ik.

„Jongen, je vader is een goed mens,”

zei hij. „Hij zal blij zijn je te zien. Ik vertrek morgenochtend te paard naar Salt Lake City. Ik zal je vader laten weten dat je op weg bent.”

We kwamen geen mormonen meer tegen totdat we bij Silver Creek in de buurt van Parley's Park (Utah) kwamen, waar ik te horen kreeg dat mijn halfbroer, William H. Kimball, daar woonde.

Mijn situatie werd allengs benauwder. Ik besloot de toestand moedig onder ogen te zien en me op het ergste voor te bereiden. Daar het geen zin meer had de moeilijkheden te ontlopen, besloot ik mijn halfbroer een bezoek te brengen. Gewapend met een revolver en een tabakspruim nam ik afscheid van mijn medereizigers, in de overtuiging dat dat 't laatste was dat iemand nog van mij zou horen.

William herkende me aan de hand van de beschrijving die mijn oom hem had gegeven.

Hij leek verheugd me te zien en nodigde me bij hem thuis uit. Ik vermoedde een val en hield mijn revolver bij de hand, klaar om me te kunnen verdedigen. Eenmaal thuis liet William me kennismaken met zijn gezin en nog twee broers, Charles en Solomon. Ik werd te eten gevraagd. Het was de eerste beschaafde maaltijd die ik in maanden had genoten. Mijn familie in Parley's Park maakte een gunstige indruk op me. Het enige wat maar enigszins op een marteling had geleken, was dat ze me halfdood hadden gebombardeerd met vragen.

We deden er nogeens twee dagen over om Salt Lake City te bereiken. Die avond sloegen we onze tent op op Emigration Square. Ondanks het feit dat mijn familie in Parley's Park zo was meegevallen, was ik nog steeds doodsbenuwd voor de mormonen. Ik verwachtte de volgende

*Als me gevraagd was
het schavot te beklimmen
had ik dat met minder
tegenzin gedaan dan ik nu
mijn vader ging zoeken.*

ochtend in hun handen te vallen. Al mijn oude angsten voor gevangenschap en marteling vielen weer op me. Het was een lange nacht.

De volgende dag vroeg Spicer wat mijn plannen waren. „Ik geloof niet dat het zo zal vergaan met je vader als jou is ingeprent,” zei hij. „En het is belangrijk om familie te hebben.” Spicer aarzelde even. We waren goede vrienden geworden. „Ik blijf de hele winter in Fort Floyd. Als je daarheen wilt komen, of me in Californië vindt, zul je bij mij altijd een thuis hebben.”

We namen afscheid van elkaar en vergoten tranen. Ik bleef zolang ik maar durfde daar op het plein staan en keek Spicer na.

Als me gevraagd was het schavot te beklimmen had ik dat met minder tegenzin gedaan dan ik nu mijn vader ging opzoeken. Ik durfde tegen niemand te praten, dus liep ik midden op de weg. Ik geloofde nog steeds dat dit een val was en dat de mormonen mij te pakken wilden nemen.

Ik stak de City Creek over en bleef bij een huis staan om de weg te vragen. Volgens mij moest mijn vader ergens in deze buurt wonen, maar ik vroeg niet naar hem, maar naar mijn halfbroer, Charles. Het was toevallig zijn vrouw die aan de deur kwam. Ze vertelde dat haar man bij zijn vaders schuur was, daar vlakbij.

Toen ik het erf overstak, werd ik van alle kanten aangestaard. Ik moet er wel vreemd hebben uitgezien. Mijn kleren, hoewel het de beste waren die ik had, waren oud en versleten; een kiel die met noteboomsap bruin was geveerd, een broek van „wit” zeildoek, die wel 20 cm te kort was, blote voeten gestoken in afgetrapte schoenen, en een oude hoed.

Mijn broer spande juist de paarden voor een wagen. Hij was verrast me te zien.

„Hé, Abe, ik was net van plan je gaan zoeken. Laat me de paarden weer uitspannen, dan neem ik je gelijk mee naar vader.”

Op dat moment wilde ik door de grond zinken. Toen we bij het huis kwamen, zag ik een man die wel mijn vader moest zijn. Ik was doodsbenauid voor hem.

„Hier is uw zoon,” zei Charles.

Mijn vader was 1,85 m lang en had levendige, doordringende ogen waarmee hij dwars door me heen scheen te kijken. Hij sprak me met een vriendelijke, vaderlijke stem. Hij maakte aanstalten me te omhelzen, maar daar was ik niet van geënd. Hij zei blij te zijn me te zien en vroeg of ik wist dat hij mijn vader was.

Ik antwoordde dat ik het niet wist en het me ook niets kon schelen en dat ik hoopte dat hij me zo vlug mogelijk zou laten gaan. Hij zei dat ik vrij was om op ieder gewenst moment te vertrekken. Toen vroeg hij me binnen te komen. Hij keek me een hele poos aan zonder iets te zeggen.

„Heb je ook zondagse kleren?” vroeg hij toen, en doorbrak daarmee de stilte.

Ik woonde die hele winter bij mijn vader en zijn gezin en ging zelfs naar school. Door de liefde die ze mij schonken, begonnen mijn vooroordelen en de haat voor de mormonen waar ik mee opgegroeid was, te verbleken. Achter in de

winter vroeg mijn vader of ik erover had gedacht om me te laten dopen. Ik zei dat ik het niet wist. Hij verzekerde me dat ik niets tegen mijn zin hoefde te doen, maar dat als ik in het evangelie geloofde, hij heel graag zou zien dat ik gedoopt werd.

Hij vertelde dat hij, voordat hij mijn moeder en tante Emily achter had moeten laten, zowel mijn broer Isaac als mij een zegen had gegeven. Terwijl zijn handen op mijn hoofd lagen, had hij geprofeeteerd dat ik naar de vallei zou komen en later zou terugkeren met mijn broer. Hij zei dat hij graag zou zien dat ik in het voorjaar terugging om mijn broer Isaac te halen.

Er werd een paar maanden lang niet meer over het onderwerp doop gerept, maar toen werd me weer gevraagd of ik erover na had gedacht. Ik had de genezende warmte van het evangelie en van de leden van de kerk ondervonden. Ik wist dat het goed was, en liet mijn vader dus weten dat ik gedoopt wilde worden.

We gingen naar de City Creek. Het water was koud en er lag zelfs een vliesje ijs op, maar ik merkte er niet veel van. Na de doop werd ik door mijn vader bevestigd en aangesteld voor de zending om mijn broer te gaan halen.

Toen ik in mei 1863 bij mijn vroegere thuis aankwam, waren mijn grootouders, broer en vrienden blij me te zien. Enkele dagen later ging mijn grootmoeder met de meeste familieleden de hele dag naar vrienden. Mijn grootvader was niet fit en bleef thuis. Hij vroeg me die dag bij hem te blijven.

Toen begon hij me vragen te stellen over mijn reis naar Utah. Hij vroeg of ik mijn vader had gesproken. Dat had ik inderdaad, zei ik. Hij zei daar blij om te zijn. Toen vroeg hij of ik gedoopt was, en ook daar zei ik ja op. Tot mijn verbazing zei hij

daar ook blij om te zijn.

„Ik ben er de oorzaak van dat je bevooroordeeld was tegen de mormonen en tegen je vader.” Hij sloot zijn ogen terwijl hij sprak. „En nu heb ik ook de plicht dat vooroordeel weg te nemen.

Ik wist dat Heber C. Kimball je vader was, en ik wist ook dat hij een goede man was; maar ik wilde niet dat jij het wist. Ik wilde dat jij en Isaac zolang ik leefde in mijn onderhoud zouden voorzien. Het is moeilijk om een oud en ziek man te zijn. Nu heb je je vader leren kennen. Zo hoort het ook te zijn. Ik ben fout geweest.

Ik wist dat Joseph Smith een profeet van God was, en ik weet ook dat Brigham Young zijn rechtmatige opvolger is. Ik heb het altijd geweten. Waar het bij mij aan schortte, was dat ik zelf wilde leiden en niet geleid wilde worden. En nu moet ik de gevolgen van mijn daden onder ogen zien.”

Mijn grootvader sloot zijn ogen weer en schraapte zijn keel. „Ik wil dat je samen met Isaac teruggaat naar je vader. Ik weet dat dat het juiste is. Ik wil dat je het evangelie, het mormonisme, trouw blijft. Blijf op dat punt altijd pal. Het zal je behoudenis en verhoging in het koninkrijk van God betekenen.”

Daarna hilde mijn grootvader als een kind.

Nadat hij de waarheid over onze vader had gehoord, was Isaac bereid om met mij terug te gaan naar Utah. We vertrokken enkele dagen na het gesprek met mijn grootvader. Toen we in Salt Lake City aankwamen was vader heel blij ons te zien. Hij heette ons welkom in zijn huis en wij vonden er heel tevreden onze draai, en voelden ons meer bemind en meer thuis dan wij ooit hadden meegemaakt.

□

DE STRIJD OM DE ZIEL

Ouderling Melvin J. Ballard

*Toespraak gehouden
in de tabernakel te Salt Lake City op 5 mei 1928*

Vandaag drie weken geleden had ik het voorrecht tijdens de algemene bijeenkomst van de conferentie de aandacht te vestigen op een aantal punten, die van belang zijn voor de heiligen der laatste dagen en voor de wereld, en die afkomstig zijn van die geïnspireerde profeet van het westelijk halfrond, Nephi, die ongeveer zeshonderd jaar voor de geboorte van Christus een boodschap voor deze generatie uitsprak. Ik zou graag verder willen gaan in de geest van die instructie en haal daarvoor enkele verzen aan uit 2 Nephi 28:

„Ja, en er zullen velen zijn, die zullen zeggen: Eet, drinkt en weest vrolijk, want morgen sterven wij en het zal wèl met ons zijn.

En er zullen ook velen zijn, die zeggen: Eet, drinkt, en weest vrolijk; vreest nochtans God — Hij zal het bedrijven van een weinig zonde wel rechtvaardigen; liegt dus een weinig, maakt misbruik van iemands woorden, graaft een kuil voor uw naaste; daar steekt geen kwaad in; doet al deze dingen, want morgen sterven wij. En indien het zo zij, dat wij schuldig zijn,

zal God ons met weinige slagen slaan, en ten slotte zullen wij zalig worden in het koninkrijk Gods.” (2 Nephi 28:7-8.)

Ik ga verder vanaf vers 19:

„Want het koninkrijk van de duivel moet beven, en zij, die er toe behoren, moeten noodzakelijk tot bekering worden opgewekt; anders zal de duivel hen in zijn eeuwige ketenen slaan, en zij, in toorn ontstoken, zullen vergaan;

„Want ziet, te dien dage zal hij in het hart des mensenkinderen woeden, en hen tot toorn tegen het goede ophitsen.

En anderen zal hij bevredigen en in zinnelijke gerustheid doen indommelen, zodat zij zullen zeggen: Alles is wel in Zion; ja, het gaat Zion voorspoedig, alles is wel. En aldus bedriegt de duivel hun ziel, en voert hen bedachtzaam ter helle.

En ziet, weer anderen verleidt hij, en vertelt hun, dat er geen hel is; en hij zegt tot hen: Ik ben geen duivel, want die bestaat niet — en aldus fluistert hij in hun oren, totdat hij hen in zijn verschrikkelijke ketenen slaat, waaruit geen bevrijding is.” (2 Nephi 28:19-22.)

Twee jaar geleden werkte ik met de ou-

„Geschilderd door Carl Bloch. Het origineel bevindt zich in de kapel van het slot „Frederiksborg” nabij Hillerod. Overgenomen met toestemming van het museum Frederiksborg.”

derlingen Wells en Pratt samen om een zendingsgebied voor de kerk te openen. Ik had in die tijd de gelegenheid om na te denken en te studeren. Er wordt gezegd dat afstand het uitzicht bekoorlijk maakt. Volgens mij zorgt afstand ook voor een beter begrip. Ik bevond mij op ongeveer 18.000 km van de hoofdzetel van de kerk, ver genoeg verwijderd om de dingen te zien zoals zij werkelijk zijn. Ik had de mij vertrouwde wereld verlaten voor een nieuwe en andere wereld. De taal was anders; de gewoonten van de mensen, de sterrenhemel en de aarde — alles kwam mij vreemd voor — zodat ik was als iemand die de aarde had verlaten en daardoor veel gedachten en overwegingen had die ik stellig zal hebben wanneer die tijd werkelijk voor mij aanbreekt. Ik was in staat veel te lezen, niet alleen voor mijn studie Spaans, maar ook alles in mijn eigen taal wat ik maar te pakken kon krijgen, met inbegrip van de Bijbel, het Boek van Mormon, de Leer en Verbonden en de zes delen van onze eigen kerkgeschiedenis. Terwijl ik de vorderingen van de kerk, haar huidige positie en de toekomst die haar wachtte overwoog, ontving ik een aantal zeer duidelijke indrukken met betrekking tot een periode die voor velen veel gevaren in zou houden, en daar ik een groot verlangen heb naar het welzijn van de leden van de kerk, beloofde ik de Heer, dat als Hij me de wijsheid en de kracht zou geven, ik mijn stem ter waarschuwing zou verheffen ten aanzien van een gevaar dat velen van hen bedreigde.

Ik zie de tekenen die wijzen op de nadering van die gevaarlijke periode. Zij zou komen in een tijd van vrede en voorspoed — tussen haakjes de allergevaarlijkste periode waar een mens of volk doorheen moet. Menige man is pal blijven staan en zijn beginselen trouw gebleven in een

moeilijke periode, maar wat is het gemakkelijk, wanneer hij onafhankelijk en welvarend wordt, om deze hoge normen te vergeten en onder bekoring te komen van de macht die voorspoed en succes met zich brengen en om de eigen wil en lusten te bevredigen. Zo vergaat het hele volken.

Ik ben mij er dus ten zeerste van bewust geweest, dat de hele wereld een periode van genotzucht tegemoetging, waarin de dingen aan een andere orde onderhevig zouden zijn, en ik heb zeer duidelijk gezien dat de kerk zelf zou worden aangedaan door deze nieuwe periode waar wij doorheen zouden gaan. Ik kan echter duidelijk zien, dat het niet uitsluitend menselijke krachten zijn waarmee moet worden afgerekend, maar dat er machten zijn die het hart van de mens beïnvloeden met betrekking tot de oplossing van de moeilijkheden waar wij voor staan.

Toen de eersten van de getrouwe zoons en dochters van de Vader op het punt stonden om naar de aarde te gaan, werden zij ongetwijfeld gewaarschuwd; want wij zouden met twee nieuwe ervaringen geconfronteerd worden. Ten eerste zouden we de beschikking krijgen over een sterfelijk lichaam. Daar wij dit nooit eerder hadden meegemaakt, was ons dit heel vreemd. Wij kregen opdracht dat sterfelijke lichaam in bezit te nemen en het dienstbaar aan ons te maken. Wij moesten er meester over zijn; het eren en het toch onderwerpen.

Ten tweede zouden we in de tegenwoordigheid zijn van de vijand, die nu in de meerderheid was. Als onze ogen maar geopend waren om de machten om ons heen te zien, die trachten ons te beïnvloeden, zouden wij de moed niet hebben om helemaal alleen en zonder hulp door het

leven te gaan. Die machten zijn overal om ons heen en wenden hun invloed aan ten gunste van een aantal zeer goed omschreven doelen, ten einde de begeerde positie te verkrijgen voor hun bevelhebber, de gevallen zoon van God. Toen hij viel weenden de hemelen, en hij werd Lucifer, de duivel.

Zijn oogmerk blijkt duidelijk uit zijn optreden. Neem, bijvoorbeeld, de verzoeking van de Meester. Hoewel geen mens wist waar Hij na zijn doop heen was gegaan, wist deze afgunstige, begeerlijke broeder het wel, confronteerde Hem op het moment dat Hij lichamelijk zwak was en verzocht Hem. De kwestie waar het echter om draaide bij die verzoeking, was niet zo zeer het veranderen van stenen in broden, noch het zichzelf naar beneden werpen vanaf het dak van de tempel — dat was slechts een aanloop tot hetgeen werkelijk aan de orde was. Als een film werden de wereldse koninkrijken aan Jezus' geestesoog gepresenteerd, en de verzoeker bood ze aan. Hij wist dat het ten dele was om het recht te verwerven om over die koninkrijken te heersen dat Jezus Christus in de wereld was gekomen, en dat Hij van plan was te sterven, zijn leven te geven, om het recht te verdienen om Koning der koningen en Heer der heren te zijn.

Maar de verzoeker bood Jezus al deze eretekens en voorrechten op gemakkelijke voorwaarden aan; Hij hoefde zich slechts neder te werpen en de boze te aanbidden. En, zei hij: „Dit alles zal ik U geven. U hoeft niet op Golgota te sterven; U hoeft niet méér te doen dan mij te aanbidden. Ze zijn van mij en daarna zijn ze van U.” Als er al een moment was tijdens die verzoeking dat Jezus niet wist wie Hem trachtte te verstrikken, nu was alle twijfel verdwenen, want Hij zei: „Ga weg,

satan! Er staat immers geschreven: De Here, uw God, zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.” (Matteüs 4:10.) En satan ging heen.

Het is waar dat hij die de wereldse koninkrijken aanbood er, tijdelijk tenminste, over heerste, maar zijn rechten waren die van een kraker. Zijn titel was niet rechtmatig. Als Jezus Christus die titel had aanvaard, zou Hij bedrogen zijn uitgekomen en weldra hebben ontdekt dat het een loze titel betrof. Om dus het werkelijk recht en de rechtmatige titel te verwerven om over de koninkrijken van deze wereld te heersen, gaf de Meester zijn leven. Maar de kwestie was nog niet opgelost, want het is nog steeds het oogmerk van de verworpene, die in den beginne werd verslagen en door de Heer Jezus Christus tijdens diens bediening werd beschaamd, om het recht te verwerven om over de koninkrijken te heersen, en dat is waar hij hier mee bezig is.

Toen dus in het voorjaar van 1820 de tijd gekomen was, die de profeten voordien al bekend was, dat de engel in het midden des hemels zou vliegen, hebben de het eeuwige evangelie om te verkondigen aan hen die op de aarde gezeten zijn; toen het uur naderde waarop Elia naar de aarde terug zou keren, voordat de grote en geduchte dag des Heren zou komen; de tijd waarin de profetische boodschap die was vervat in de droom van Nebukadnessar en die door Daniël werd uitgelegd, haar heerlijke vervulling zou krijgen in de vestiging van het koninkrijk, dat in eeuwigheid niet te gronde zou gaan en waarvan de heerschappij op geen ander volk meer zou overgaan — toen dat uur was gekomen, was dat niet alleen God in de hemel bekend, maar ook de machten die op aarde heersten. Voordat dus de Heer zichzelf manifesteerde, was daar de dui-

*Wat de heiligen der laatste dagen
betreft, wij hebben nooit gedacht
dat de duivel een monster was
met horens en een staart.*

vel, die de jongen die het instrument zou zijn bij de verwezenlijking van deze beloften, greep en trachtte hem te vernietigen.

Het was geen denkbeeldige ondergang die hem slechts scheen te bedreigen, maar een werkelijke, voelbare macht die bezit van hem had genomen, daar satan hoopte Gods werk te beperken en de kwade dag voor zichzelf uit te stellen, door de boodschapper uit te schakelen die God de wereld in had gestuurd en die op het punt stond hemels bezoek te ontvangen in verband met de inluiding van een bedeling van het evangelie — en wel de laatste — een werk dat voort zou rollen totdat het de ganse aarde had gevuld. Het was het begin van het eind. Geen wonder dat de machten van het kwaad trachtten de voortgang, groei en ontwikkeling ervan te verhinderen.

Maar ook God wist dat het uur daar was. Samen met zijn Zoon Jezus Christus bezocht Hij deze jongen en luidde de geweldige bedeling van het evangelie in, die uiteindelijk zal voeren tot het winnen van de wereld voor Jezus Christus en zijn komen om op aarde te regeren als Koning der koningen en Heer der heren.

Aldus is er, vanaf de tijd van de eerste worstelingen van de profeet, altijd een proces van conflict om de kerk heen geweest. Wij hebben ons door allerlei moeilijke omstandigheden heen gevochten. Toen hij besepte dat hij dit grote werk niet te niet kon doen met de middelen die hij

tot op dat moment had aangewend — door geweld van het gepeupel, door moord, vervolging, boeien en gevangenschap, het ontnemen van de burgerrechten en diverse rampen en moeilijkheden — besloot satan nieuwe methoden te gebruiken. En dat is het punt dat ik wil onderstrepen, want ik zag heel duidelijk dat de vijand het niet opgegeven had of het strijdperk had verlaten, maar zou trachten nieuwe methoden aan te wenden om dit werk te gronde te richten. Ik wil u er trouwens op wijzen, dat hij arrogant genoeg is om te denken, en daar is hij van overtuigd, dat hij uiteindelijk zal zegevieren en koning van deze wereld zal worden.

De profeten vanouds spraken reeds over de tijd waarin deze kwestie beslist zou zijn. Sommigen noemden de daarmee gepaard gaande strijd Harmagedon. Maar hoe de naam ook luidt, de tijd komt waarin de vraag wie het recht heeft om te heersen beslist zal zijn. Iedere rechtvaardige, levend zowel als dood, zal bij die strijd betrokken zijn; en dat zal ook iedere levende of dode onrechtvaardige.

Hoe zal de zaak aflopen? Hoe gauw het zal gebeuren weet ik niet, maar dit weet ik wel: de tekenen van het ophanden zijnde conflict nemen toe en het zal komen, en de dagen worden besteed aan de voorbereidingen erop, en wel door zoveel inspanningen van beide partijen, dat we verbaasd zouden zijn te weten dat wij het middelpunt zullen zijn van grote belangstelling vanuit het heelal, want wij naderen grote, belangrijke en kritieke dagen in de wereldgeschiedenis.

Er worden aan beide zijden machtige strijdkrachten opgesteld voor dit naderende conflict, dat een eind zal maken aan de vraag wie er zal heersen en regeren. Intussen — en ik spreek over de dui-

vel als een werkelijk bestaand iemand — zijner de nodigen die zijn bestaan ontkennen, want zoals Nephi zei, zou de duivel de mensen inspireren om te zeggen: „Er bestaat geen duivel.” Hij zou hen inluisteren: „Ik ben geen duivel.” Wat de heiligen der laatste dagen betreft, wij hebben nooit gedacht dat de duivel een monster was, met horens, een staart en gespleten hoeven. O nee, om te zien is hij een echte heer, en als u hem tegenkwam, zou u hem nastaren. Zijn kennis is groter dan de onze. Hij is een realiteit. Ik weet zeker dat hij persoonlijkheid bezit. Ik ben er even zeker van dat hij leeft, als van het feit dat God leeft. Hoewel hij tracht de mensen te misleiden en te overtuigen dat hij niet bestaat, bestaat hij wel degelijk en is hij nog nooit zo actief geweest als nu. En waar houdt hij zich dan wel mee bezig? Ik zeg u dat hij over de hele wereld zijn wervingsbureaus heeft en dat ze bewapend zijn. Hij heeft soldaten, en niet weinig. Hij lijft mannen en vrouwen in ter voorbereiding op de grote strijd, in de ijdele hoop dat wanneer het zover is, hij over de meeste strijdkrachten zal beschikken en dus de overwinning zal behalen.

Ik ben niet bereid te zeggen wie er precies aan zijn kant zullen staan of hoeveel hij zal hebben, maar ik weet even zeker als ik leef, door de inspiratie van de Almachtige, dat het eind van de strijd nog even vaststaat als in het begin. Dat hij in het begin viel en uit de hemel werd geworpen is een feit, en het is ook waar dat ongeacht hoeveel hij er aan zijn kant krijgt of hoe verbitterd de strijd ook mag zijn, hij zal worden verslagen en verbannen van de aarde en uit zijn eigen plaats geworpen. Christus zal komen om hen die zich aan zijn zij hadden geschaard op te eisen, om te heersen en te regeren.

Maar inmiddels was het niet de afloop van het conflict waar ik mij zorgen om maak, maar de vraag of ik mij aan de kant van de duivel of aan die van de Heer zal bevinden. Het is stellig een goed moment voor iedere man en iedere vrouw om bij zichzelf te rade te gaan en vast te stellen of zij zich al dan niet aan de kant van de Heer bevinden. Ik wil u erop wijzen, broeders en zusters, dat alle pogingen van de vijand van onze ziel om ons gevangen te nemen, gericht zullen zijn op het vlees, want dat bestaat uit de elementen van deze aarde in haar onvolmaakte toestand, en hij heeft macht over de elementen van de aarde. Hij zal ons aanvallen door middel van de lusten en ambities van het vlees. Alle hulp van de Heer om ons bij deze strijd te helpen, zal tot ons komen door middel van de geest die in ons sterfelijk lichaam woont. Aldus werken deze twee geweldige machten op ons in door middel van deze twee kanalen.

Hoe vergaat de strijd bij u? Hoe vergaat het bij de mannen en vrouwen in de wereld? Dat is een uitermate belangrijke vraag. De grootste strijd die een man of vrouw ooit zal hebben (en het geeft niet hoe talrijk hun vijanden zijn), zal de strijd tegen zichzelf zijn.

Ik zou willen spreken over de geest en het lichaam als „ik” en „het”. „Ik” is de persoon die in dit lichaam woont, die leefde vóór ik dit lichaam ooit had en die nog steeds zal leven wanneer ik dit lichaam verlaat. „Het” is het huis waarin ik woon, het aardse tabernakel; en de grote strijd is tussen „ik” en „het”.

Vroeger vertelde ik de zendelingen met wie ik mij jaren lang vereenzelvigd heb gevoeld, dat het een uitstekend iets was om zich eens in de week terug te trekken en zichzelf te onderzoeken, om te bepalen hoe het stond met de strijd, wie er aan

de winnende hand was „ik” of „het”; om zichzelf te oordelen, fouten te verbeteren en zwakke punten aan te pakken, om „uw eigen huis in orde te brengen”. U hoeft een dergelijke afspraak niet te maken. De Heer heeft die al gemaakt voor ieder lid van de kerk, en wel op de sabbat tijdens de avondmaalsvergadering. Wanneer u ziet dat de zinnebeelden van het gebroken lichaam en het vergoten bloed klaar worden gemaakt, is dat het moment voor een ieder om bij zichzelf te rade te gaan en te bepalen of hij gezondigd heeft, of gewicht is voor de verleider, of er zaken zijn waarvan hij zich moet bekeren, en zo ja, om zich te reinigen, zijn ziel te zuiveren en het goed te maken met broeders en zusters en met de Heer, opdat hij niet onwaardig van deze heilige zinnebeelden neme.

Nog een gelegenheid die de Heer voor de leden heeft vastgesteld om te bepalen wie bij de strijd de bovenhand heeft gekregen, „ik” of „het”, is de eerste zondag van de maand, wanneer wij ons van eten en drinken onthouden en twee maaltijden overslaan. Wanneer dat tijdstip zich weer aandient, klaagt „het”, het huis waarin ik woon, dat het niet mogelijk zal zijn zonder eten en drinken te stellen: „Ik krijg vast hoofdpijn; mijn knieën gaan knikken; ik zal me flauw voelen; ik kan zo lang niet vasten; ik moet gewoon wat eten.” Geeft u eraan toe? Zo ja, dan kan ik u wel zeggen wie er bij u thuis de baas is, wie aan de winnende hand is. Het is een prachtig iets dat „ik” en „het” minstens een keer in de maand het conflict beslechten en dat „ik” zegt tegen „het”, het huis waarin ik woon, mijn dienstknecht: „Je kunt het best zonder die twee maaltijden stellen; het zal je geen kwaad doen. Integendeel, het zal je goed doen. En al heb ik misschien hoofdpijn en al dreig ik flauw te

vallen, ik zal heus niet doodgaan; ik ben groter dan jij en een keer in de maand zal ik je bewijzen dat ik de baas ben.” Wat zal dat u een kracht geven om morgen weerstand te bieden wanneer er zich een andere verleiding voordoet! Het kan drank of tabak zijn, of een andere verleiding van het vlees — maar inmiddels is „ik” toegenomen in kracht om tegen het lichaam waar ik in woon te kunnen zeggen: „Je mag dit tabernakel niet ontwijden; ik wil het rein houden; ik wil het niet bezoedeld hebben, ik sta niet toe dat er iets met dit lichaam gebeurt; het staat mij ten dienste en het moet rein gehouden worden.”

Maar we kunnen de afloop van de strijd nooit voorspellen als we niet goed zorgen voor de geest. Wij weten, dat tenzij we behoorlijk eten en ons voldoende beweging genieten, er lichamelijk gesproken geen groei is. Als we een sterke geest willen hebben die de baas is over het lichaam moeten we ervoor zorgen dat onze geest geestelijk voedsel en geestelijke beweging ontvangt.

Waar halen we dat geestelijk voedsel vandaan? Ik heb zo juist gezegd dat de leden van de kerk één keer in de week worden uitgenodigd om het avondmaal te gebruiken, waar zij eten en drinken van de zinnebeelden van het gebroken lichaam en het vergoten bloed van de Heer Jezus Christus. Dit is hun geest tot zegen, niet hun fysieke lichaam, daar hij die waardig eet en drinkt geestelijk leven eet en drinkt. Wij worden ook geboden de Heer dagelijks te zoeken in gebed, persoonlijk en familiegebed. Wat gebeurt er dan? Wij doen onze ogen dicht en sluiten de fysieke wereld buiten; wij zetten de ramen van onze ziel open en trekken geestelijke zegeningen, geestelijke macht, naar ons toe. En deze kracht vloeit ons geestelijk

leven in. Deze en andere mogelijkheden worden ons als geestelijk voedsel aangeboden, terwijl we geestelijke beweging krijgen door middel van dienstbetoon aan onze naasten.

De man of vrouw die geestelijk voedsel noch geestelijke beweging neemt, zal weldra geestelijk zwak worden, met het gevolg, dat zijn vlees de baas is. Wie dus zowel geestelijk voedsel als geestelijke beweging neemt, zal zijn lichaam kunnen beheersen en het onderwerpen aan Gods wil.

Ik heb gezegd dat de aanval die de boze op ons zal ondernemen om ons gevangen te nemen, door het lichaam zal komen. Dat is het contactpunt. U heeft allemaal weleens horen zeggen dat een keten niet sterker is dan haar zwakste schakel. Dat is het punt waarop zij zal breken. Over het algemeen zullen we merken dat onze zwakke schakel in het vlees gelegen is. De duivel kent die zwakke schakel en wanneer hij zich ertoe zet een ziel gevangen te nemen, zal hij op dat zwakke punt aanvallen. Andere schakels kunnen nog zo sterk zijn, maar dat is nooit waar wij aangevallen worden. Hij valt ons aan op ons zwakke punt.

Op een keer toen ik eens een tocht maakte door de geweldige wouden van Oregon, kwam ik bij een omgevallen woudreus. Op het eerste gezicht kon ik niet ontdekken waarom het de enige was die daar lag. Toen ik de boom echter wat nader bekeek, zag ik dat er al een hele poos een proces gaande was geweest onder de schors. Een insect had kleine gaatjes gemaakt, niet groter dan een speldeprik, maar dwars door de hele boom heen. Zo was er een zwakke schakel ontstaan, zodat, toen er wat druk op de reus was uitgeoefend, hij bezweken was en zijn zwakheid aan het licht kwam.

Ik heb dit weleens eerder vergeleken met ons mensen. Velen lijken heel oprecht, zien er heel sterk uit, maar verzetten zich niet tegen geheime zwakheden en praktijken, waardoor zij zwakke schakels scheppen die hun ondergang kunnen betekenen, daar zij een open deur zijn waardoor de vijand binnen kan komen.

Toen Goethe zijn Faust schreef, werd hij volgens mij geïnspireerd om een aantal waarheden naar voren te brengen over de manier waarop de vijand onze ziel aanvalt. U zult zich herinneren dat Faust, een oude man, heel graag weer jong wilde zijn en daar vurig om bad. Maar hetgeen hij verlangde was niet gerechtvaardigd en de Heer had geen antwoord voor hem. Toch bleef hij bidden, en wanneer wij aanhouden en niet bereid zijn om te zeggen: „Vader, niet mijn wil maar de Uwe geschiede,“ kan het gebeuren dat de duivel ons gebed verhoort. Zo verging het ook Faust. De duivel zei hem dus: „Ik zal je wens vervullen. Ik zal weer een jongeman van je maken, en wanneer dat gebeurd is, zul je naar een jonge vrouw verlangen.“ Er werd hem toen een visioen gegeven van de schone Marguerite. „Maar als ik dit voor je doe, verlang ik dat je een contract ondertekent, dat wanneer je dit lichaam aflegt, je ziel mij toebehoort.“

Het is niet het lichaam maar de onsterfelijke ziel die de duivel wil hebben. En hij tracht die via het lichaam in zijn bezit te krijgen, want het lichaam kan de geest tot slaaf maken, maar de geest is in staat om van het lichaam een dienstknecht te maken en zijn meester te zijn.

Het contract werd dus gesloten. Als jongeman herinnert Faust zich de maagd, de jonge vrouw die hem werd beloofd, waarna hij haar met de duivel gaat zoeken. Ze vinden haar op het moment

dat zij de kerk binnegaat. Faust stormt gelijk op haar af om haar te grijpen, maar de duivel houdt hem tegen met de woorden: „Niet zo vlug, zo gaat dat niet.” Hier hebben we een waarheid. Op die manier kan de duivel geen enkele man of vrouw veroveren. Hij kan ze niet plotseling grijpen en tegen hun wil als zijn slaven binden. Het is iedereen op aarde gegeven om net als Christus te zeggen: „Ga weg, satan!” En hij zal u even snel verlaten als destijds de Meester. Hij kan geen ziel *gevangen nemen* die niet wil. Hij is beperkt in zijn macht. Hij moet mensen voor zich *winnen*.

Zo ook met Marguerite. Hij moet haar voor zich winnen. Zij bestuderen haar en vinden haar zwakke punt. Zij is een rein, deugdzaam, prachtig meisje, maar toch heeft ze een zwakheid. Ze is ijdel. En dus concentreren zij zich op die zwakke schakel. Er worden sieraden in haar tuin gelegd en daarnaast een spiegel. Ze ontdekt deze dingen. Haar ijdelheid zet haar ertoe de sieraden aan te doen en in de spiegel te kijken om te zien hoe mooi ze is. Op het psychologisch juiste moment verschijnt de verleider, die haar de sieraden aanbiedt als een geschenk van degenen die haar minnaar wil worden. Ze wordt aangemoedigd om ze te houden.

Het verliefde stel brengt de middag samen door. Op een zeker moment wordt Marguerite door haar moeder binnenge-roepen, maar zij wil niet scheiden van haar pasgevonden minnaar. Weer verschijnt de duivel op precies het juiste moment en stopt een pilletje in Fausts hand, met de verzekering dat als hij het die avond in het glas van de moeder laat glijden, zij spoedig in een diepe slaap zal vallen, waardoor het minnende paar ongestoord bij elkaar zal kunnen zijn. Bij het beluisteren van het treurige verhaal van

meer dan een meisje dat zich onttrokken heeft aan de invloed van haar moeder en daar de verdrietige gevolgen van heeft ondervonden, vraag ik me af waarom de waarschuwing niet voldoende is om ieder meisje ervan te overtuigen dat de veiligste plek op aarde voor haar zo dicht mogelijk bij haar moeder is.

De moeder neemt het drankje in en valt in slaap. Het jonge paar brengt de nacht samen door. De volgende ochtend verschijnt de broer, Valentino, op het toneel, vindt zijn moeder dood — want het is de slaap des doods geweest — en een vreemdeling in huis bij Marguerite. Er komt ruzie, gevolgd door een duel, waarbij Valentino wordt gedood. Nu begint Marguerite haar situatie te beseffen. Ze heeft haar moeder vermoord, de dood van haar broer op haar geweten en — nog erger dan haar eigen dood — haar deugd verloren. Wij zien vervolgens hoe zij zich, onder het storten van wanhopige tranen, de haren uit het hoofd trekt, terwijl de duivel lachend toekijkt. Hij heeft weer een ziel verworven. Hoe sterk zij verder ook was, zij had één zwakheid, en dat was het punt waarop de vijand haar vesting binnendrong en haar overwon.

Aldus zijn het de geheime zwakheden en ondeugden die een open deur vormen waardoor de vijand uw ziel kan binnendringen om bezit van u te nemen, met het gevolg dat u zijn slaaf wordt. Nadat hij binnen is gekomen, zal hij zijn slachtoffers sussen met een vals gevoel van veiligheid en hen influisteren dat zij een weinig kunnen liegen, een weinig kunnen stelen, een weinig kunnen zondigen en dat God hen met weinig slagen zal slaan, waarna alles in orde zal zijn.

Dat is een van de methoden van de duivel om ervoor te zorgen dat de deur voor hem openblijft. Ik zeg u, dat dit de manier

is waarop hij in deze tijd probeert zielen gevangen te nemen. Hoewel er geen bepaalde vijand of beweging is die tegen deze kerk is geschaard, is de vijand van onze ziel waakzaam en klaar wakker. Hij probeert voortdurend nieuwe methoden om mannen en vrouwen te corrumperen. Er is geen man of vrouw op aarde die niet zal worden beproefd, wiens stelling niet zal worden bestookt; en als satan erin slaagt een bres te slaan, zal hij trachten die ziel in bezit te nemen.

Ik voorzie de tijd waarin wij individueel beproefd zullen worden, dus kunnen we maar beter weten welke krachten en machten tegen ons samenspannen en wat hun doelen zijn, opdat wij voor gesloten gelederen en versterking zullen zorgen. Daar we gewaarschuwd zijn, behoren we voor twee te tellen en ik zeg u, dat ieder beginsel van het evangelie dat door de kerk is ontvangen, erop berekend is om ons te stalen en te pantseren tegen de aanvallen van de vijand van onze ziel. Iemand die in staat is het woord van wijsheid te onderhouden, zal tevens versterkt zijn in het zichzelf rein en onbesmet bewaren voor de zonden van dit geslacht.

De methode die de vijand van onze ziel in voorgaande eeuwen het liefst heeft gebruikt en ook nu zal gebruiken, is om zielen in bezit te krijgen door hen zachtjes, stap voor stap, tot de grootste en meest verwoestende zonde tegen het geestelijk leven te voeren; onkuisheid, het uiteindelijke resultaat van het toegeeflijk zijn voor zichzelf. Geen enkel volk heeft ooit het tijdperk van onkuisheid overleefd en zal dat ook nooit doen. De verleider is in deze tijd bezig de mensen ertoe te brengen een oogje dicht te doen voor de zonde, en men ziet hoe zelfs hooggeplaatste personen de tien geboden opzij schuiven en de onwettige en onbetamelijke omgang tus-

sen de seksen als niet zondig beschouwen. Ik zeg u dat dit wel degelijk een dodelijke zonde is tegen het geestelijk leven, alsmede een dodelijke zonde tegen het leven van mensen en naties. De mensen zeggen: „Ach, ja, ik heb zo m'n pekelzonden, maar mettertijd, als ik oud ben, zal ik die wel overwinnen. Maar vandaag ga ik eten en drinken en er verder nog even niet aan denken. Voor mijn dood bekeer ik me wel.”

Ik wil u erop wijzen dat er voor mensen geen tijd is, en er ook nooit een zal zijn, om het vlees en de duivel te bedwingen, meester te worden en te overwinnen, anders dan nu in de sterfelijkheid. Ik zeg u ook, dat de beste tijd daarvoor de jeugd is. Wij spreken over de macht en invloed van gewoonten en verontschuldigen overtreders vaak als zijnde slachtoffers van slechte gewoonten. Maar ik zeg u dat goede gewoonten evenveel macht hebben om het gedrag van de mensen te beheersen als slechte gewoonten.

O, leerden mannen en vrouwen maar in hun jeugd om de Heer te dienen en goede gewoonten, deugdzaam gedachten, rechtvaardig gedrag, eerlijkheid en onkreukbaarheid te ontwikkelen. Als zij dat deden, zouden zij, wanneer zij in de kracht van hun leven gekomen waren, het grootste gedeelte van die kracht niet hoeven te gebruiken om de kwade praktijken van hun jonge jaren te corrigeren, maar om verder voorwaarts te streven. Mensen dwalen niet af in een enkel ogenblik. Het gaat langzaam, stap voor stap. Het is een grote zegen dat de mensen niet met grote snelheid het pad der deugd kunnen verlaten om onrein te worden. □

(Ouderling Ballard werd in 1873 te Logan geboren en op 7 januari 1919 tot apostel geordend. Hij stierf in 1939.)

Veranderingen in de tekst van het Boek van Mormon

George A. Horton jr.

„Onmogelijk!” riep ik uit.

De dominee overhandigde me een oud, beduimd Boek van Mormon met een lachje dat „nu heb ik je” zei.

„Kijk zelf maar,” tartte hij.

Toen we bij hem hadden aangebeld, was hij in zijn souterrain bezig geweest met het drukken van anti-mormoonse brochures. „Hoe kunt u in vredesnaam geloven dat het Boek van Mormon volmaakt is?” lachte hij. „Het staat notabene stikvol fouten.”

„Geef me daar één voorbeeld van,” antwoordde ik met het onvoorwaardelijke vertrouwen van de zending.

„Goed. Iedereen die het Nieuwe Testament heeft gelezen weet dat Jezus niet in de stad Jeruzalem werd geboren, zoals Alma 7:10 zegt.”

„Dat staat er helemaal niet,” zei ik. „Er staat dat Hij geboren werd 'te Jeruzalem, dat het *land* onzer voorvaderen is.””

Zijn glimlach scheen nog breder te worden terwijl hij een oude uitgave van het Boek van Mormon opensloeg, naar het bewuste vers wees en las: „. . .te Jeruzalem, dat *in* het land van onze voorvaderen is.”

Toen ik vlug mijn eigen boek nakeek, was ik met stomheid geslagen. Maar daar

stond het en sprong me in het oog: een verandering in de tekst!

„Onmogelijk,” fluisterde ik.

Ik kwam later te weten dat Alma 7:10 in mijn uitgave hetzelfde luidde als in de eerste uitgave. Het woordje *in* was een fout die erin was geslopen *na* de eerste uitgave. Ik kon begrijpen dat er onvermijdelijk fouten voorkomen in elke transcriptie, dus was ik tevredengesteld.

Maar hoe zou ik me hebben gevoeld als ik toen had geweten dat er intussen duizenden correcties gemaakt zouden zijn. Om te begrijpen waarom al die correcties door de jaren heen zijn gemaakt, hebben we wat geschiedkundig inzicht nodig.

De geschiedenis van de verschillende uitgaven

Hoewel Joseph Smith de vertaler was van het Boek van Mormon, was de spelling van de eerste uitgave die van Oliver Cowdery en de interpunctie die van John H. Gilbert.

Cowdery beschreef de periode die hij als schrijver had doorgebracht als „onvergetelijke dagen — te mogen luisteren naar een stem die gedichteerd werd door

de inspiratie des hemels, deed gevoelens van de grootste dankbaarheid in mijn boezem ontbranden! Dag aan dag ging ik onafgebroken voort met het schrijven van zijn gesproken woord, terwijl hij met de Urim en Thummim vertaalde." (Uit de *Messenger and Advocate* van oktober 1834, blz. 14.)

Wie de nog resterende bladzijden van het oorspronkelijke manuscript bekijkt, ziet duidelijk dat het een gedictieerd document is.

De man die verantwoordelijk was voor het aanbrengen van de leestekens van de eerste uitgave van het Boek van Mormon, was de zetter John H. Gilbert, die geen lid van de kerk was en voor de uitgever, E.B. Grandin, werkte. Volgens Gilbert was het Hyrum Smith die de eerste 243 bladzijden van het met de hand geschreven drukkersmanuscript bij de uitgever had afgeleverd:

„Hij droeg het onder zijn vest, met beide het vest en de jas secuur dichtgeknoopt. 's Avonds kwam hij het weer ophalen en stopte het even zorgvuldig weg. De volgende ochtend bracht hij het weer met dezelfde waakzaamheid, om het 's avonds weer op te halen . . . Op de tweede dag, toen Martin Harris en Hyrum Smith zich in het kantoor bevonden, vestigde ik hun aandacht op een taalfout en vroeg of ik die moest corrigeren. Harris overlegde even met Hyrum, wendde zich weer tot mij en zei: 'Het Oude Testament bevat ook taalfouten, zet u het maar zoals het geschreven is.'

Nadat ik er een paar dagen aan gewerkt had, zei ik tegen Hyrum, toen hij me 's ochtends het manuscript overhandigde: 'Mijnheer Smith, als u kans ziet dit manuscript hier te laten, ben ik bereid het 's avonds mee naar huis te nemen om het te lezen en de interpunctie aan te brengen.'

Zijn antwoord was: 'We zijn geboden het niet achter te laten.' Een paar dagen later, toen Hyrum Smith mij 's ochtends het manuscript weer overhandigde, zei hij: 'Als u mij belooft dit manuscript aan ons terug te geven zodra u ermee klaar bent, zal ik het bij u achterlaten.' . . . Ik heb het toen twee of drie avonden mee naar huis genomen, waar ik het doorlas en met een potlood de leestekens aanbracht.'" (Aangehaald in *Joseph Smith Begins His Work*, deel 1 van Wilford C. Wood, Salt Lake City: Wilford C. Wood, uitgever, 1959.)

Zijn inspanningen hadden ergens tussen de 30.000 en 35.000 bijkomende leestekens tot gevolg.

Het zetten vanaf het drukkersmanuscript (wat Oliver Cowdery's met de hand geschreven kopie was van het originele manuscript) begon in augustus 1829. In maart 1830 was het boek klaar. Joseph Smith had echter weinig te maken gehad met het toezicht op het drukken van de eerste uitgave. Het schijnt zelfs dat hij in al die tijd niet meer dan één keer een kwartier of twintig minuten bij Grandin op kantoor was geweest.

Zodra de eerste uitgave verscheen, begonnen de lezers druk-, spel- en taalfouten te ontdekken. Op 25 juni schreef Joseph aan de drukker W.W. Phelps: „Zodra we tijd hebben, zullen we de manuscripten van het Boek van Mormon doornemen en ze aan u opsturen." (*History of the Church*, deel 1, blz. 363.)

De profeet bereidde met hulp van Oliver Cowdery de tweede uitgave (1837) voor, waarbij zij over de duizend correcties aanbrachten — grotendeels op taalgebied — en een aantal kleine toelichtingen toevoegden. Intussen had de profeet, die een zeer beperkte schoolopleiding had genoten, zich toegelegd op de eerste beginselen van het Hebreeuws en de En-

gelse grammatica. (Zie *History of the Church*, deel 2, blz. 390, 374; deel 3, blz. 26.)

Zowel de uitgave van 1840 als die van 1842 werden zorgvuldig door Joseph Smith herzien. Intussen had Oliver Cowdery echter de kerk verlaten en het drukkersmanuscript meegenomen.

Tot aan 15 januari was Joseph Smith nog steeds bezig correcties aan te brengen. Hij schreef: „Ik ben op bladzijde 54 begonnen met het lezen van het Boek van Mormon . . . (de vorige bladzijden waren al gecorrigeerd), met de bedoeling een aantal fouten op de stereotypeplaten, die bij de eerste druk aan de aandacht waren ontsnapt, te verbeteren.” (*History of the Church*, deel 4, blz. 494.)

Daar de eerste Europese uitgave in de Engelse taal volgens de uitgave van 1837 werd gebruikt, bevatte deze niet alle veranderingen die door Joseph Smith waren aangebracht, met het gevolg dat latere Amerikaanse uitgaven, die de eerste Europese uitgave op de voet volgden, deze verzuimen voortzetten.

John Taylor droeg in 1879 Orson Pratt op om een nieuwe uitgave van het boek voor te bereiden. Ouderling Pratt deelde de hoofdstukken opnieuw in (en maakte er 239 van de 114), en zorgde voor versnummering en verwijzingen.

Na de eeuwwisseling kreeg James E. Talmage van president Heber J. Grant de opdracht om het Boek van Mormon opnieuw te herzien. De uitgave van 1920 omvatte bladzijden met twee kolommen, herziene verwijzingen, aanwijzingen met betrekking tot de uitspraak, een inhoudsopgave en vele taalverbeteringen.

De meest recente Engelse uitgave, die van 1981, is in opdracht van het Eerste Presidium en onder toezicht van het comité schriftpublicatie tot stand gekomen.

Belangrijke veranderingen in de verschillende uitgaven

Wij moeten bedenken dat Oliver Cowdery opschreef wat hij hoorde zeggen. Veel van de woorden — Nephitische en Lamanitische namen, bijvoorbeeld —

waren hem onbekend. Kennelijk moest Joseph een aantal van deze eigennamen verbeteren. Bedenk ook dat de twee verschillende woorden *strait* en *straight* (nauw en recht) bij het dicteren van Joseph Smith precies hetzelfde klonken, met het gevolg dat Oliver iedere keer *straight* schreef. Op tien plaatsen moest *straight* veranderd worden in *strait*.

Olivers handschrift vormde ook een moeilijkheid voor de zetter. Zijn *R* en zijn *N* waren moeilijk te onderscheiden, evenals zijn *B* en zijn *L*. Het gevolg was dat Gadianon in de eerste uitgave per abuis „the *nobler*” (de meer edele) werd genoemd, in plaats van „the *robber*” (de rover). Zo schijnt de zetter Olivers *RM* ook te hebben aangezien voor *UN*, waardoor hij in 1 Nephi 13, waar in het oorspronkelijke manuscript *formation* (stichting) stond, per abuis *founation* las, menende dat de *d* per ongeluk was weggelaten en er *foundation* (grondslag) van maakte. In de uitgave van 1981 is *foundation* veranderd in *formation*, zoals oorspronkelijk de bedoeling was.

Nog een veel voorkomende fout bij het overnemen werd gemaakt toen de ogen van de zetter de bladzijde even verlieten. Bij het terugkijken nam hij dan de tekst weer op bij een plek waar de bewoording min of meer gelijk was. Het meest opvallende voorbeeld hiervan is het overslaan van 35 woorden in Alma 32:30, waar de woorden *zaad*, *(uit)spruit*, *begint* en *groeien* twee keer in hetzelfde vers voorkomen.

De meeste veranderingen zijn echter niet tengevolge van spelfouten maar van taalfouten aangebracht. Er zijn, bijvoorbeeld, 891 veranderingen geweest van *which* (dit, dat (van zaken)) in *who* (die (van personen)), 177 veranderingen van *exceeding* (buitengewoon, bijvoeglijk

naamwoord) in *exceedingly* (buitengewoon, bijwoord). Veel veranderingen hebben te maken met een verandering van aantal of van de tijd van de werkwoorden. *Was* is 162 keer veranderd in *were*, *is* 74 keer in *are* en *done* 10 keer in *did*.

Een paar andere veranderingen in verband met de betekenis schijnen belangrijker te zijn. In de uitgaven van 1830 en 1837 stond in 2 Nephi 30:6 het woord *white* (blank). In de uitgave van 1840 veranderde Joseph dit in *pure* (rein). Latere Amerikaanse uitgaven vermeldden deze verandering niet, omdat zij zich hielden aan de eerste Europese uitgave, die van 1837. Deze verbetering van de profeet is in de uitgave van 1981 eindelijk doorgevoerd.

In de eerste uitgave stond in Mosiah 21:28 en Ether 4:1 niet Mosiah maar „Benjamin”, terwijl het onwaarschijnlijk was dat koning Benjamin nog in leven was in de periode die in deze verzen wordt beschreven. De profeet Joseph bracht deze correctie aan in de uitgave van 1837.

We kunnen slechts gissen naar de oorzaak van deze fout. Sidney B. Sperry, een kenner van het Boek van Mormon, heeft de volgende interessante vraag naar voren gebracht: „Versprak Joseph Smith zich terwijl hij zijn vertaling aan Oliver Cowdery dicteerde, of gaf hij de juiste vertaling door van een oorspronkelijke fout van Mormon, degene die de beknopte bewerking van het Boek van Mormon had gemaakt?” (*The Problems of the Book of Mormon*, Salt Lake City: Bookcraft, 1964, blz. 203.)

Door de jaren heen zijn er ook enkele honderden doorhalingen gemaakt, voornamelijk om het boek op een taalkundig hoger peil te brengen. De woorden die het meest zijn verwijderd zijn *that* (188 keer),

the (48 keer), it came to pass (465 keer) a en and (40 keer), en had (29 keer).

Toevoegingen zijn niet zo vaak voorgekomen, vermoedelijk zijn het er minder dan honderd. Of (van) werd, bijvoorbeeld, 12 keer toegevoegd, terwijl de woorden and, is en the 7 keer werden toegevoegd. Sommige toevoegingen hielden verband met een nieuwe zinsconstructie of met het opnieuw invoegen van woorden die in voorgaande uitgaven waren verwijderd. Deze worden niet als „echte” toevoegingen geteld.

Op enkele plaatsen echter voegde Joseph Smith inderdaad met opzet aan de tekst toe ter verduidelijking van het geheel. Een voorbeeld hiervan is de toevoeging van de woorden *the son of* (de Zoon van of Zoon des) in 1 Nephi 11:21, 32 en 13:40. De tekst zou zonder die toevoeging ook juist zijn, maar met de toevoeging worden misverstanden vermeden.

Het begrip „correct”

Het kan nuttig en interessant zijn de aard van de duizenden kleine veranderingen in het Boek van Mormon te begrijpen. Toch heeft het soort stilistische nauwkeurigheid die door deze veranderingen te weeg is gebracht weinig te maken met hetgeen Joseph bedoelde toen hij het Boek van Mormon het „meest correcte boek ter wereld” noemde. (Zie *History of the Church*, deel 4, blz. 461.) Zijn begrip van correctheid had niets te maken met de geaccepteerde normen voor taal, spelling of interpunctie.

Het beschouwen van één omschrijving van het woord *correct*, zoals die in de tijd van Joseph Smith geaccepteerd werd, kan verhelderend zijn. Een woordenboek uit 1828 geeft als de betekenis van *correct*: „letterlijk recht zetten of gemaakt.

Vandaar, recht: overeenkomstig de waarheid, rechtschapenheid of welvoeglijkheid, of overeenkomend met een rechtvaardige maatstaf . . . *correcte* manieren komen overeen met de regels voor zedelijk gedrag en geaccepteerde ideeën aangaande het decorum . . . *correcte* beginselen vallen samen met de waarheid.”

Volgens deze opvatting voldoet het Boek van Mormon zeer zeker aan de toets van de correctheid, want de beginselen ervan vallen inderdaad samen met de waarheid. En, zoals Joseph Smith zelf uiteenzette, de uiteindelijke toets voor de correctheid van het boek is gelegen in het leven van hen die de beginselen ervan naleven. Hij beloofde ons zelfs dat we „dichter bij God kunnen komen door ons te houden aan de leringen daarvan, dan door welk ander boek ook.” (*History of the Church*, deel 4, blz. 461.) □

George Horton is assistent-hoogleraar oude schriftuur aan de Brigham Young University.

Het titicacameer

SMELTKROES VAN HET ANDES GEBERGTE

De Lamar Jensen

Op een hoogte van ruim 4.000 meter boven de zeespiegel, zou men het ijskoude water van het Titicacameer in Zuid-Amerika gewoonlijk niet als een „Smeltkroes” beschouwen.

Maar het Titicacameer, het hoogstgelegen bevaarbare meer ter wereld, is geen gewone watermassa. Het is niet alleen een handels- en communicatieweg voor de omliggende gebieden, maar ook een heilig symbool en een bron van legenden. In het leven van de Peruaanse en Boliviaanse heiligen der laatste dagen die aan de oever van het Titicacameer wonen, vormt het een gemeenschappelijke band. Volgens de oude Incalegenden, woonden de eerste Inca, Manco Capac, en zijn zusters-vrouw, Mama Oclla, op het eiland van de zon dat in het meer ligt. Zij werden door de zonnegod, Inti, heen- gestuurd om op een afstand van ruim driehonderd kilometer de Incahoofdstad te vestigen in het vruchtbare Cuzcodal.

De legende heeft haar oorsprong in de vage, onbekende geschiedenis van het verleden. Slechts 20 kilometer verwijderd van het zuidelijkste punt van het meer, ligt de oeroude opgraving van Tiahuanaco, die volgens sommigen het overblijfsel vormt van de allervroegste van de Amerikaanse beschavingen. In de buurt van het meest westelijke punt van

het meer liggen de ruïnes van Sillustani, met hun reusachtige stenen torens, chulpas geheten, waar de lijken vroeger werden neergelegd. Er zijn ook ruïnes op de eilandjes Taquile en Amantani in het meer.

Beide de ruïnes van het verleden en de stadjes van het heden getuigen dat de mensen in deze streek voorspoedig zijn geweest. Toch is het leven op het *altiplano*, het koude, woeste, boomloze plateau dat het meer omgeeft en dat op een gemiddelde hoogte van 4.300 meter ligt, niet gemakkelijk. Het is er te hoog voor het verbouwen van de meeste gewassen behalve aardappelen (maar dan wel honderden verschillende soorten) en de inheemse *quinua* en *canhuaco*, graansoorten die geschikt zijn voor de hooglanden en in het Andesgebergte worden verbouwd vanaf de tijd vóór de Inca's. Daarnaast verschaft het meer de verrukkelijke Titicacaforel.

De inwoners van Puno, een bevolkingscentrum op de westelijke oever van het meer, bestaan hoofdzakelijk van de handel. Er zijn veel winkels in de nauwe straatjes en op de markt is alles te koop, van *anticuchos*, stukjes runderhart ge-roosterd op een houtskoolvuurtje) en alpaca tot plastic ritssluitingen.

De stad trekt mensen aan van verschil-

lende achtergronden en ondanks het weinig aantrekkelijke klimaat van het *altiplano*, vindt het zaad van het geloof er een warme, vruchtbare bodem. Het evangelie begint er wortel te schieten en te gedijen in het hart van veel van deze mensen.

Op elke willekeurige zaterdag of zondag (en soms ook op weekdagen) komt er een groepje mensen bij elkaar aan de punt van een laag schiereiland even buiten Puno. De groep kan klein zijn of groot, met soms wel 50 of 60 mensen, grotendeels in hun zondagse kleding. Enkelen van hen zijn in het wit. De groep bestaat uit onderzoekers, leden van de kerk en zendelingen uit een van de drie gemeenten in Puno, die een doopdienst bijwonen. Hun culturele achtergrond kan heel verschillend zijn, maar zij komen op uit het water van het meer als broeders en zusters in het evangelie en leden van het koninkrijk van God.

De drie snelgroeiende gemeenten van Puno maken deel uit van het district Altiplano, dat nog drie gemeenten in het noorden, in Juliaca en nog één gemeente 110 kilometer verder, in Ayaviri, omvat.

De bekeerlingen in Puno vormen een doorsnee van haast alle beroepen, van ambachtslieden, bakkers, bankiers, tim-

merlieden en aannemers tot kooplieden, zeelieden, winkeliers, kleermakers en leerkrachten. Daarnaast zijn ze afkomstig uit verschillende etnische groepen. Hoewel de meeste leden weinig formeel onderwijs hebben genoten, zijn hun intellectuele prestaties en hun talenkennis indrukwekkend; velen van hen spreken minstens drie talen — Spaans, Quechua en Aymara.

De president van de Gemeente Manco Capac, Raul Manrique Lozada, lid van de Peruaanse kustwacht die de opdracht heeft het meer te patrouilleren, hoorde voor het eerst van de heiligen der laatste dagen toen hij als jongen in de buurt van Arequipa woonde. Op zekere dag werd hij door zijn vader gestraft omdat hij een traktaatje van de kerk bij zich had; hij had het uit nieuwsgierigheid bij de burens in zijn zak gestopt. Zijn vader had het onmiddellijk verscheurd en zijn zoon gewaarschuwd geen aandacht te schenken aan zulke goddeloze literatuur.

President Manrique hoorde niets meer over de heiligen der laatste dagen totdat hij getrouwd was en zelf twee kinderen had. Toen hij vijf jaar geleden met vakantie was en langs de oever van het meer liep, kwam hij twee lange, Noord-

Boten gemaakt van riet, die van oudsher in dit gedeelte van de wereld worden gebruikt, zorgen voor vervoer over het meer voor een aantal leden van de kerk en hun gasten.

Amerikaanse zendelingen tegen. Hij vroeg of ze misschien heiligen der laatste dagen waren. Toen zij bevestigend antwoordden en vroegen of hij meer wilde weten, nodigde hij hen thuis uit om te vertellen over hun „verboden” geloof.

Twee maanden later beloofde hij zich te laten dopen als de zendelingen hem konden bewijzen dat Joseph Smith werkelijk de Vader en de Zoon had gezien en dat de engel Moroni werkelijk aan hem was verschenen. Onverschrokken antwoordden zij: „Prima,” waarna zij ertoe over gingen hem te leren bidden. Zij vroegen hem een week lang iedere dag op zijn knieën te bidden en beloofden dat ook zij voor hem zouden bidden. Naarmate hij bad vond er een verandering plaats bij hem en zijn vrouw. Zij raakten ieder verlangden om te kritiseren en aanmerkingen te maken kwijt en begonnen zich veel gelukkiger en rustiger te voelen dan zij ooit hadden meegemaakt. Het duurde niet lang voordat president Manrique persoonlijk te weten kwam dat de Vader en de Zoon wel degelijk aan Joseph Smith verschenen waren. Enkele dagen later werden hij en zijn vrouw in het Titicaca-meer gedoopt.

Zijn groeiend getuigenis werd kort na zijn doop gesterkt toen zijn dochtertje ernstig ziek werd met tyfus. Twee zendelingen gaven haar een zegen voordat zij in het ziekenhuis werd opgenomen. Toen zij later die nacht voor haar leven vocht, legde Raul Manrique, die het priesterschap pas ontvangen had, ook zijn handen op haar hoofd, gaf haar een zegen en de belofte dat zij zou leven. Zijn getuigenis werd ten eerste versterkt door haar spoedige herstel.

Broeder Miguel Angel Vallenias Frisanchico, een accountant bij de Banco International en zendingsleider in de Gemeen-

te Huascar, bood zo lang als hij maar kon weerstand aan de boodschap van de zendelingen. Toen de ouderlingen Elmer Zagarra en Jaime Santillan bij hem thuiskwamen om hem en zijn vrouw te onderwijzen, verontschuldigde hij zichzelf; er waren plotseling „dringende zaken bij de bank” die hij af moest handelen. Hij stapte in zijn auto (broeder Vallenias is het enige lid van de kerk in Puno die een auto bezit) en reed een uur lang rond om maar niet naar de zendelingen te hoeven luisteren. Maar tot zijn verbazing zaten ze geduldig op hem te wachten toen hij thuis kwam. Drie weken later werd het hele gezin gedoopt. Op hun beurt waren zij ervoor verantwoordelijk dat er vele andere fijne mensen in Puno lid van de kerk werden, waaronder zuster Callena's nicht, Inés Cardenas de Mendoza.

Zuster Mendoza had het evangelie ijverig bestudeerd en er ernstig over gebeden, ondanks de tegenwerking van haar familie. Haar uiteindelijke besluit kwam tot stand ten gevolge van twee gebeurtenissen; ten eerste een droom waarin zij werd aangemoedigd om zich te laten dopen, en ten tweede een gesprek met een geestelijke, die probeerde haar te overreden om haar nieuwe overtuigingen te verworpen. Haar geïnspireerde antwoorden op al zijn aanmerkingen, gevoegd bij zijn onvermogen om een antwoord te geven op haar doordringende vragen, overtuigden haar ervan dat het evangelie dat door de zendelingen van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen werd onderwezen w r was.

Miguel Luque Cutipa heeft twee generaties jonge mensen onderwezen in Puno. Hij is drietalig en spreekt vloeiend Aymara, Quecha en Spaans. Menigmaal heeft hij zijn leerlingen Spaans moeten leren voor zij de lesboeken konden lezen

zodat hij ze wiskunde, natuurkunde en andere exacte vakken kon onderwijzen. Hij werd gekozen tot president (tweede man na de burgermeester) van de Barrio 4 de Noviembre (een stadswijk van Puno) zelfs voordat hij zijn taak als docent aan het Colegio del Estado had neergelegd. Hij bekleedt die functie nog steeds.

Ondanks Miguel Luque's grote capaciteiten en reputatie als leraar en lid van het stadsbestuur, was hij, net als veel bewoners van het altiplano, verslaafd aan drank. Deze zwakheid veroorzaakte hem en zijn gezin veel verdriet en droeg bij aan het alcoholisme van een van zijn zoons.

De plotselinge verandering in broeder Luque's houding en levensstijl toen hij het evangelie aannam, had een opvallend groot effect op de andere leden van zijn familie. Zijn zoon, Miguel Angel Luque Salas, volgde het voorbeeld van zijn vader en hield op met drinken; het duurde niet lang voordat ook hij de lessen van de zendingen ontving, waarna hij na enige tijd, tegelijkertijd met een jongere broer en zus, werd gedoopt. Tenslotte was ook de oudste zoon, Marcelino Luque Salas, nadat hij de dramatische verandering in zijn vader en jongere broers had gezien, bereid om naar de zendingen te luisteren. Hij en zijn vrouw werden gedoopt net drie maanden nadat zijn ouders lid waren geworden van de kerk. Heden ten dage is Miguel president van de gemeente Huascar, Marcelino is voorzitter van het activiteitencomité van de Gemeente Manco Capac en Miguel Angel is zendingsleider op gemeenteniveau. Een trouwere familie zou moeilijk te vinden zijn.

En zo groeit het werk des Heren in dit gebied van Peru en Bolivia, waardoor levens worden veranderd en de beloften in het Boek van Mormon worden vervuld. Deze beknopte karakterschetsen zouden

vele malen vermenigvuldigd kunnen worden. Daar is, bijvoorbeeld, ook Nazario Alyarez Meza, een beroepsfotograaf die een militante organisator was geweest in Cuzco. Nu is broeder Alvarez tweede raadgever in het districtspresidium. Er is ook Pedro Aurelio Nunez Mamani, een eenvoudige onderwijzer die voorheen in de amusementswereld werkzaam was geweest en die, toen hij bekeerd was, al zijn naaste familieleden bij de kerk bracht. Hij is nu coördinator voor de seminaries en instituten van de kerk in dat gebied en tevens president van het District Altiplano.

Er is ook Pedro Barraza Yucra, kapitein van het vrachtschip *Inca*, dat ladingen over het Titicacameer vervoert tussen Peru en Bolivia. De inwoners van Puno kennen ook Inca Cona en zijn vrouw van de Gemeente Titicaca; de Cona's hebben en winkeltje waar ze verrukkelijk gebak verkopen, met onder andere hun specialiteit: koekjes met oranjebloesemhoning. Bonifacio Apaza heeft een eigen kleermakersbedrijf en leert de zusters van de zustershulpvereniging van zijn gemeente hoe zij moeten naaien. En de jonge zuster Norma Nayut Lazo Vallenias, die een leidster is op school en presidente van haar klas, heeft ervoor gezorgd dat de naam heilige der laatste dagen wordt gerespecteerd onder veel van de tieners in Puno.

Deze opmerkelijke mensen, en nog honderden anderen zoals zij uit de verschillende culturen om het Titicacameer heen, zijn verenigd door middel van het evangelie. Zij hebben de onderscheiding gemeen dat zij hun verbonden met God gesloten hebben in wat wel de hoogstgelegen en koudste smeltkroes ter wereld moet zijn. □

